

▼B**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ)
nr 715/2009,****13. juuli 2009,****maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning
millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Alates 1999. aastast järk-järgult välja kujundatud maagaasi siseturu eesmärk on pakkuda kõikidele ühenduse tarbijatele – nii eratarbijatele kui ka ettevõtjatele – tõelist valikuvõimalust, uusi ettevõtlusvõimalusi ja rohkem piiriülest kaubandust, et saavutada töhususe kasv, konkurentsivõimelised hinnad, kõrgemad teenindusstandardid ning toetada varustuskindlust ja säästlikkust.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/55/EÜ (maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta) ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. septembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1775/2005 (maagaasiedastusvõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta) ⁽⁵⁾ on andnud sellise maagaasi siseturu loomisse olulise panuse.
- (3) Gaasi valdkonna reguleerimise Euroopa foorumil („Madridi foorum”) 2002. aastal vastu võetud hea tava suuniste esimese seeria rakendamisel ja järelevalve teostamisel saadud kogemus näitab, et nimetatud suunistes sätestatud eeskirjade täieliku rakendamise tagamiseks kõigis liikmesriikides ja võrdsete turule juurdepääsu tingimuste minimaalse garantii saavutamiseks tegelikkuses on vaja need eeskirjad õiguslikult täitmisele pöörata.

⁽¹⁾ ELT C 211, 19.8.2008, lk 23.⁽²⁾ ELT C 172, 5.7.2008, lk 55.⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 9. juuli 2008. aasta aramus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 9. jaanuari 2009. aasta ühine seisukoht (ELT C 75 E, 31.3.2009, lk 38) ja Euroopa Parlamendi 22. aprilli 2009. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Nõukogu 25. juuni 2009. aasta otsus.⁽⁴⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 57.⁽⁵⁾ ELT L 289, 3.11.2005, lk 1.

▼B

- (4) Ühiste eeskirjade teine seeria nimetusega „Teised hea tava suunised” võeti vastu 24. ja 25. septembril 2003. aastal Madridi foorumil toimunud koosolekul; käesoleva määruse eesmärgiks on nimetatud suuniste põhjal peamiste põhimõtete ja eeskirjade sätestamine seoses võrkudele juurdepääsu ja juurdepääsuteenus- tega kolmandatele isikutele, ülekoormusega tegelemisega, läbi- paistvusega, võimsusega seotud õiguste tasakaalustamise ja nende õigustega kauplemisega.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, (mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju)⁽¹⁾ sätestab võimaluse tegutseda ülekande- ja jaotussüsteemi ühend- halduril. Käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega ei nõuta seetõttu nimetatud direktiivi asjakohastele sätetele vastavate riiklike ülekande- ja jaotussüsteemide korralduse muutmist.
- (6) Käesoleva määruse reguleerimisala hõlmab kohalikke turustajaid gaasivõrguga ühendavaid kõrgsurvetorustikke, mida kohalikul turustamisel üldiselt ei kasutata.
- (7) Tuleb sätestada kriteeriumid, mille kohaselt määratakse kindlaks gaasivõrgule juurdepääsu tariifid tagamaks, et need vastavad täie- likult mittediskrimineerimise põhimõttele ja hästitoimiva siseturu vajadustele, et nendes võetakse täielikult arvesse tervikliku süsteemi rajamise vajadust ja kajastatakse tegelikke tekkinud kulusid, niivõrd kui need kulud vastavad tõhusa ja võrreldava struktuuriga süsteemihalduri kuludele ning on läbipaistvad, hõlmates samas asjaomast investeringutasuvust ning võttes vaja- duse korral arvesse reguleerivate asutuste tehtavat tariifide võrd- lust.
- (8) Tariifide arvestamisel on oluline võtta arvesse tegelikke tekkinud kulusid, niivõrd kui need kulud vastavad tõhusa ja võrreldava struktuuriga süsteemihalduri kuludele ning on läbipaistvad, ning samuti vajadust tagada sobiv investeringutasuvus ja stiimul uue infrastruktuuri ehitamiseks, sealhulgas erieeskirjad uute investee- ringute kohta, nagu on sätestatud direktiivis 2009/73/EÜ. Sellega seoses ja eelkõige juhul, kui eksisteerib tõhus konkurents gaasi- juhtmete vahel, on vajalik rakendada reguleerivate asutuste tarii- fide võrdlust.
- (9) Turupõhiste meetmete, näiteks enampakkumiste kasutamine tarii- fide kindlaksmääramiseks peab olema kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ sätetega.
- (10) Kolmandatele isikutele osutatavate juurdepääsuteenus- te ühine miinimumhulk on vajalik, et määrata kindlaks kogu ühenduses realselt kehtiv ühine juurdepääsu miinimumstandard ja kindlus- tada, et juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele ühilduksid piisavalt, ning võimaldada saada kasu hästitoimivast maagaasi siseturust.

⁽¹⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 94.

▼ B

- (11) Praegu on aga takistatud gaasi müük ühenduses võrdsetel tingimustel ilma diskrimineerimise ja ebasoodsate teguriteta. Seni ei ole igas liikmesriigis veel eelkõige mittediskrimineerivat võrgule juurdepääsu ega võrdselt tõhusa tasemega regulatiivset järelevalvet, samuti on veel isoleeritud turgusid.
- (12) Maagaasi siseturu väljakujundamiseks tuleks saavutada piisav gaasivõrkude piiriülese ühendusvõimsuse tase ja edendada turgude integreerimist.
- (13) Komisjoni 10. jaanuari 2007. aasta teatises pealkirjaga „Euroopa energiapoliitika” rõhutati, et oluline on viia lõpule maagaasi siseturu loomine ning kehtestada võrdsed tingimused kõikidele ühenduse maagaasiettevõtjatele. Komisjoni 10. jaanuari 2007. aasta teatistest pealkirjadega „Gaasi ja elektri siseturu väljaavadete kohta” ning „Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 17 kohase Euroopa gaasi- ja elektrisektoreid käsitleva uurimise kohta (lõpparuanne)” näitas, et olemasolevad eeskirjad ja meetmed ei moodusta hästi toimiva, tõhusa ja avatud siseturu saavutamiseks vajalikku raamistikku ega sätesta sel eesmärgil võrkudevahelise ühendusvõimsuse loomist.
- (14) Lisaks olemasoleva õigusliku raamistiku põhjalikule rakendamisele tuleks kohandada määrusega (EÜ) nr 1775/2005 ette nähtud maagaasi siseturu õiguslikku raamistikku vastavalt neile teatistele.
- (15) Eelkõige on vaja paremat koostööd ja kooskõlastamist ülekandesüsteemi haldurite vahel, et luua tõhusa ja läbipaistva piiriülese ülekandesüsteemidele juurdepääsu pakkumiseks ja haldamiseks vajalikud võrgueeskirjad ning tagada ühenduse ülekandesüsteemide kooskõlastatud ja piisavalt tulevikkuvaatav kavandamine ja hea tehniline areng, sealhulgas võrkudevahelise ühendusvõimsuse loomine, võttes nõuetekohaselt arvesse keskkonnakaitset. Võrgueeskirjad peaksid järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 713/2009, (millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet),⁽¹⁾ loodud energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööameti (edaspidi „amet”) poolt välja töötatud raamsuuniseid, mis on oma olemuselt mittesiduvad. Amet peaks osalema võrgueeskirjade kavandite faktilistest asjaoludest lähtuval läbivaatamisel, sealhulgas tuleks vaadata läbi kavandite vastavus raamsuunistele, ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. Samuti peaks amet hindama võrgueeskirjade muutmiseks tehtud ettepanekuid ning tal peaks olema võimalik esitada komisjonile soovitus need vastu võtta. Ülekandesüsteemi haldurid peaksid haldama oma võrku kooskõlas kõnealuste võrgueeskirjadega.

⁽¹⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1.

▼B

- (16) Ühenduse maagaasi ülekandesüsteemi optimaalse juhtimise tagamiseks tuleks luua Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik peaks oma ülesandeid täitma kooskõlas ühenduse konkrentsiveskirjadega, mida jätkuvalt kohaldatakse ka Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku otsuste suhtes. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ülesanded peaksid olema täpselt määratletud ja tema töömeetod peaks tagama Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku tõhususe, esindusliku loomuse ja läbipaistvuse. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku poolt koostatavate võrgueeskirjade eesmärk ei ole asendada riigisiseste küsimuste jaoks vajalikke siseriiklikke võrgueeskirju. Kuna tõhusamaid edusamme on võimalik saavutada piirkondliku lähenemise viisi kaudu, peaksid ülekandesüsteemi haldurid looma üldise koostööstruktuuri raames piirkondlikud struktuurid, tagades samas piirkondliku tasandi tulemuste kokkusobivuse ühenduse tasandi võrgueeskirjade ja kümneaastase mittesiduva võrkude arengukavaga. Koostöö sellistes piirkondlikes struktuurides eeldab võrguga seotud toimingute tõhusat eraldamist tootmisest ja tarnetegevusest. Sellise eraldamise puudumisel kaasneb ülekandesüsteemi haldurite vahelise piirkondliku koostööga konkrentsivastase käitumise oht. Liikmesriigid peaksid edendama koostööd ja kontrollima võrguga seotud toimingute tõhusust piirkondlikul tasandil. Piirkondliku tasandi koostöö peaks olema kooskõlas edusammudega konkrentsivõimelise ja tõhusa gaasi siseturu suunas.
- (17) Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku kavandatava töö tulemustest on huvitatud kõik turuosalised. Seepärast on tingimata vaja tõhusat konsulteerimisprotsessi ning olemasolevad konsulteerimise soodustamiseks ja ühtlustamiseks loodud struktuurid nagu Euroopa Energiakaubanduse Soodustamise Assotsiatsioon, riiklikud reguleerivad asutused või amet peaksid edendama olulist rolli.
- (18) Selleks et tagada ühenduse maagaasi ülekandevõrgu arendamisel suurem läbipaistvus, peaks Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik koostama 10-aastase mittesiduva ühenduseülese võrgu arengukava (edaspidi „ühenduseülene võrgu arengukava”), selle avaldama ja seda korrapäraselt ajakohastama. Kõnealune võrgu arengukava peaks hõlmama rakendatavaid maagaasi ülekandevõrke ja vajalikke piirkondlikke ühendusi, mis on olulised kaubanduslikust või varustuskindluse seisukohast.
- (19) Et tugevdada konkrentsi likviidsete gaasi hulgemüügiturgude abil, on oluline, et gaasiga saaks kaubelda, olenemata selle asukohast võrgus. Ainus viis selle saavutamiseks on anda võrgu kasutajatele vabades reserveerida eraldi sisse- ja väljavooluvõimsusi, nii et lepinguliste marsruutide asemel tekib gaasi transport tsoonist tsooni. Sisse-välja süsteemide sobivuse eelistamist konkrentsi arengu soodustamiseks mainis enamik sidusrühmi juba kuuendal Madridi foorumil 30.–31. oktoobril 2002. Tariifid ei tohiks sõltuda marsruudist. Ühe või mitme sissevoolupunkti jaoks määratud tariif ei tohiks seetõttu olla seotud ühe või mitme väljavoolupunkti jaoks määratud tariifiga ega vastupidi.

▼B

- (20) Viited ühtlustatud transpordilepingutele ülekandesüsteemi haldurite mittediskrimineeriva juurdepääsu kontekstis ei tähenda seda, et teatud süsteemihalduri transpordilepingute tingimused peavad olema samad mis teistel ülekandesüsteemi halduritel samas või mõnes muus liikmesriigis, välja arvatud juhul, kui on sätestatud miinimumnõuded, millele peavad vastama kõik transpordilepingud.
- (21) Gaasivõrkudes esineb märkimisväärne lepingutega ülekoormamine. Seepärast on uute või uuesti läbiräägitud lepingute puhul ülekoormusega tegelemise ja võimsuse jaotamise põhimõtete aluseks kasutamata võimsuse vabastamine, millega võimaldatakse võrgu kasutajatel oma kasutamata lepingujärgset võimsust edasi müüa või edasi rentida, ja ülekandesüsteemi haldurite kohustus pakkuda kasutamata võimsust turul vähemalt üks päev ette ja katkestatava võimsuse põhimõtte alusel. Võttes arvesse olemasolevate lepingute suurt arvu ja vajadust kehtestada tõelised võrdsed võimalused uue ja olemasoleva võimsuse kasutajatele, tuleks neid põhimõtteid kohaldada kogu lepingujärgse võimsuse suhtes, kaasa arvatud olemasolevad lepingud.
- (22) Kuigi võrkude füüsiline ülekoormamine on hetkel ühenduses harva esinev probleem, võib see muutuda probleemiks tulevikus. Seetõttu on oluline luua aluspõhimõtte ülekoormatud võimsuse eraldamise kohta sellistel juhtudel.
- (23) Riiklike reguleerivate asutuste ja komisjoni viimaste aastate turujärelevalve on näidanud, et olemasolevad läbipaistvusnõuded ja infrastruktuurile juurdepääsu eeskirjad ei ole piisavad, et tagada tõeline, hästi toimiv, avatud ja tõhus gaasi siseturg.
- (24) Tuleb tagada võrdne juurdepääs võrgu füüsilise seisundi ja tõhususega seotud andmetele, et kõik turuosalisel saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning teha kindlaks hulgi-müügihinna muudatuste põhjused. Need andmed hõlmavad ka täpsemat teavet pakkumise ja nõudluse, võrgu läbilaskevõime, voogude ja käigushoidmise, tasakaalustamise ning hoidlate olemasolu ja kasutamise kohta. Kuna see teave on turu toimimiseks oluline, on vaja vähendada konfidentsiaalsusnõuete tõttu avalikustamisele seatud piiranguid.
- (25) Tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse nõuded on aga eriti olulised ettevõtja jaoks strateegiliste äriandmete puhul, kui gaasihoidlal on vaid üks kasutaja, või selliste andmete puhul, mis puudutavad ülekande- või jaotussüsteemiga ühendamata süsteemi või alam-süsteemi väljavoolupunkte, mis on ühendatud üksiku tööstustarbija, kui selliste andmete avaldamine võib anda konfidentsiaalset teavet kõnealuse tarbija tootmisprotsessi kohta.

▼B

- (26) Selleks et suurendada usaldust turu vastu, peavad turuosalised olema kindlad, et kuritarvitamise eest on võimalik määrata tõhus, proportsionaalne ja hoiatav karistus. Pädevatele asutustele tuleks anda volitus uurida tõhusalt turgude kuritarvitamist. Seetõttu on vajalik, et pädevatel asutustel oleks juurdepääs andmetele, mis sisaldavad teavet tarneettevõtja tehtud tegevuslike otsuste kohta. Gaasiturul edastatakse kõik sellised otsused süsteemihalduritele võimsuste reserveerimise, registreerimise ja tegelike voogudena. Süsteemihaldurid peaksid selle teabe hoidma pädevate asutuste jaoks kättesaadavana ja kergesti juurdepääsetavana teatava kindlaksmääratud aja jooksul. Pädevad asutused peaksid ühtlasi regulaarselt jälgima, kas ülekandesüsteemi haldurid järgivad eeskirju.
- (27) Juurdepääs gaasihoidlatele ja maagaasi veeldusjaamadele on mõnes liikmesriigis ebapiisav, mistõttu on vaja parandada kehtivate eeskirjade rakendamist. Elektri- ja gaasisektori Euroopa reguleerivate asutuste töörühma järelevalvest ilmnes, et Madridi foorumil kõikide sidusrühmade vahel kokku lepitud vabatahtlikke suuniseid, mis käsitlevad kolmandate isikute juurdepääsu head tava, ei kohaldata piisavalt ning seetõttu tuleb need muuta siduvaks.
- (28) Ülekandesüsteemi haldurite juhitud mittediskrimineerivad ja läbipaistvad gaasisektori tasakaalustussüsteemid on olulised mehhanismid, eelkõige uute turule tulijate jaoks, kellel võib esineda rohkem raskusi oma müügiportfelli tasakaalustamisega kui ettevõtetel, kes on end vastaval turul juba sisse seadnud. Seetõttu on vaja sätestada eeskirjad tagamaks, et ülekandesüsteemi haldurid rakendavad selliseid mehhanisme viisil, mis vastab mittediskrimineerivatele, läbipaistvatele ja tõhusatele võrgule juurdepääsu tingimustele.
- (29) Võimsusega seotud esmaste õigustega kauplemisel on oluline osa konkurentsivõimelise turu väljaarendamisel ja likviidsuse loomisel. Käesolev määrus peaks sätestama nimetatud kauplemise põhieeskirjad.
- (30) Riiklikud reguleerivad asutused peaksid tagama käesolevas määruses sisalduvate eeskirjade ja määruse põhjal vastu võetud suuniste järgimise.
- (31) Käesoleva määruse lisas toodud suunistes on teiste hea tava suuniste põhjal määratletud spetsiaalsed üksikasjalikud rakendus-eeskirjad. Vajaduse korral arendatakse neid eeskirju aja jooksul edasi, võttes arvesse riiklike gaasisüsteemide erinevusi.
- (32) Tehes ettepaneku käesolevale määrusele lisatud suuniste muutmiseks, peaks komisjon tagama Madridi foorumi raames eelnevate konsultatsioonide läbiviimise suunistega seotud kõigi asjaomaste osapooltega, keda esindavad kutseorganisatsioonid, ja liikmesriikidega.

▼B

- (33) Liikmesriigid ja pädevad riiklikud ametiasutused peaksid komisjonile edastama asjakohast teavet. Komisjon peaks sellist teavet käsitlema konfidentsiaalsena.
- (34) Käesolev määrus ja käesoleva määrusega kooskõlas vastu võetud suunised ei piira ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamist.
- (35) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽¹⁾.
- (36) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus kehtestada või vastu võtta vajalikud suunised, et tagada käesoleva määruse eesmärgi saavutamiseks vajalik minimaalne ühtlustamistase. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda muu hulgas uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (37) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt maagaasi ülekandevõrkudele, hoidlatele ja maagaasi veeldusjaamadele juurdepääsu tingimusi reguleerivate õiglaste eeskirjade kehtestamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (38) Lähtuvalt määruse (EÜ) nr 1775/2005 muudatuste kohaldamisalast on selguse ja otstarbekuse huvides soovitatav kõnealused sätted uuesti sõnastada, esitades need ühtse tekstina uues määruses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesoleva määruse eesmärk on:

- a) kehtestada mittediskrimineerivad eeskirjad maagaasi ülekandesüsteemile juurdepääsutingimuste kohta, võttes arvesse siseriiklike ja piirkondlike turgude konkreetset eripära, et tagada gaasi siseturu tõhus toimimine;
- b) kehtestada mittediskrimineerivad eeskirjad maagaasi veeldusjaamadele ja gaasihoidlatele juurdepääsutingimuste kohta, võttes arvesse siseriiklike ja piirkondlike turgude eripära;

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼B

- c) soodustada sellise hästi toimiva ja läbipaistva hulgimüügiture teket, mida iseloomustaks kõrgetasemeline gaasi tarnekindlus, ning sätestada piiriülese gaasikaubanduse jaoks võrgule juurdepääsu eeskirjade ühtlustamise mehhanismid.

Esimeses lõigus osutatud eesmärgid hõlmavad ka võrgule, kuid mitte gaasihoidlatele, juurdepääsuga seotud tariifide ühtlustatud põhimõtete või nende arvestamise aluseks oleva meetodika sätestamist, juurdepääsuteenuste kehtestamist kolmandatele isikutele, võimsuse jaotamise ja võrkude ülekoormusega tegelemise ühtlustatud põhimõtete määramist, läbipaistvusnõuete, tasakaalustuseeskirjade ja tasakaalustamatuse eest määratavate tasude kindlaksmääramist ning võimsusega kauplemise hõlbustamist.

Käesolevat määrust, välja arvatud artikli 19 lõiget 4, kohaldatakse üksnes direktiivi 2009/73/EÜ artikli 33 lõigete 3 või 4 kohaste gaasihoidlate suhtes.

Liikmesriigid võivad asutada üksuse või asutuse kooskõlas direktiiviga 2009/73/EÜ, et täita üht või mitut harilikult ülekandesüsteemi haldurile omistatavat ülesannet, kohaldades sellele üksusele või asutusele käesolevas määruses esitatud nõudeid. Kõnealune üksus või asutus sertifitseeritakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 ning määratakse vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artiklile 10.

*Artikkel 2***Mõisted**

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) „ülekanne” – maagaasi transportimine, välja arvatud tarnimine, torustiku kaudu, mis koosneb peamiselt kõrgsurvetorudest, mis ei ole tootmisetapi torustik ega kõrgsurvetorustiku osa, mida kasutatakse maagaasi kohaliku turustamise kontekstis selle tarnimiseks tarbijatele;
 - 2) „ülekandeleping” – leping, mille ülekandesüsteemi haldur on sõlminud võrgu kasutajaga ülekande teostamiseks;
 - 3) „võimsus” – maksimaalne voog väljendatuna normaalkuupmeetrites ajaühiku kohta või energiaühikus ajaühiku kohta, millele võrgu kasutaja omab õigust vastavalt ülekandelepingu sätetele;
 - 4) „kasutamata võimsus” – kindel võimsus, mille võrgu kasutaja on ülekandelepingu alusel omandanud, kuid mida nimetatud kasutaja ei ole lepingus täpsustatud tähtpäevaks kasutamiseks registreerinud;
 - 5) „ülekoormusega tegelemine” – ülekandevõrgu halduri võimsusportfelli haldamine tehnilise võimsuse optimaalseks ja maksimaalseks ärakasutamiseks ning tulevikus tekkivate ülekoormamiste ja küllastuspunktide õigeaegseks tuvastamiseks;

▼B

- 6) „järelturg” – turg, kus võimsusega kauplemine toimub teisiti kui esmasel turul;
- 7) „registreerimine” – võrgu kasutaja eelnev ülekandesüsteemi halduri teavitamine tegelikust voost, mida võrgu kasutaja soovib süsteemi sisestada või sellest saada;
- 8) „taasregistreerimine” – hilisem teavitamine korrigeeritud registree-
rimisest;
- 9) „süsteemi terviklikkus” – mis tahes olukord ülekandevõrgus, kaasa
arvatud vajalikud ülekanderajatised, mille korral maagaasi rõhk ja
kvaliteet jääb ülekandesüsteemi halduri poolt sätestatud minimaalse
ja maksimaalse piiri vahele, nii et maagaasi ülekanne on tehnilisest
seisukohast tagatud;
- 10) „tasakaalustusperiood” – ajavahemik, mil maagaasi teatud koguse
väljavoolu, mida väljendatakse energiaühikutes, peavad kompensee-
rima kõik võrgu kasutajad sama koguse maagasi sissevoolu abil
ülekandevõrku kooskõlas ülekandelepingu või võrgueeskirjaga;
- 11) „võrgu kasutaja” – ülekandesüsteemi halduri klient või potentsi-
aalne klient ning ülekandesüsteemi haldurid ise, kuivõrd neil on
tarvis täita oma funktsioone maagaasi ülekandmisel;
- 12) „katkestatavad teenused” – ülekandesüsteemi halduri poolt paku-
tavat teenused, mis on seotud katkestatava võimsusega;
- 13) „katkestatav võimsus” – maagaasi ülekandevõimsus, mille kasuta-
mise võib ülekandesüsteemi haldur katkestada vastavalt ülekande-
lepingus sätestatud tingimustele;
- 14) „pikaajalised teenused” – ülekandesüsteemi halduri poolt pakutavad
teenused kestusega üks aasta ja rohkem;
- 15) „lühiajalised teenused” – ülekandesüsteemi halduri poolt pakutavad
teenused kestusega vähem kui üks aasta;
- 16) „kindel võimsus” – ülekandesüsteemi halduri poolt lepingu kohaselt
katkestamatuna tagatav maagaasi ülekandevõimsus;
- 17) „kindlad teenused” – ülekandesüsteemi halduri poolt pakutavad
teenused, mis on seotud kindla võimsusega;
- 18) „tehniline võimsus” – maksimaalne kindel võimsus, mida ülekan-
desüsteemi haldur saab pakkuda võrgu kasutajatele, võttes arvesse
ülekandevõrgu süsteemi terviklikkust ja kasutamise nõudeid;
- 19) „lepinguline võimsus” – võimsus, mille ülekandesüsteemi haldur on
ülekandelepingu alusel võrgu kasutajale jaotanud;

▼B

- 20) „olemasolev võimsus” – tehnilise võimsuse osa, mida ei ole välja jaotatud ja mis on antud hetkel veel süsteemis kasutamiseks saadaval;
- 21) „lepingutega ülekoormamine” – olukord, kus kindla võimsuse nõudluse tase ületab tehnilist võimsust;
- 22) „esmane turg” – turg, kus ülekandesüsteemi haldurid kauplevad võimsusega otse;
- 23) „füüsiline ülekoormamine” – olukord, kus tegelike tarnete nõudluse tase ületab teatud hetkel tehnilise võimsuse;
- 24) „maagaasi veeldusjaama võimsus” – sellise terminali võimsus, mida kasutatakse maagaasi veeldamiseks või veeldatud maagaasi impordiks, mahalaadimiseks, abiteenusteks, ajutiseks hoiustamiseks ja taasgaasistamiseks;
- 25) „ruum” – gaasi maht, mida hoidla kasutajal on õigus gaasi hoiustamiseks kasutada;
- 26) „väljundvõimsus” – voolukiirus, millega hoidla kasutajal on õigus hoidlast gaasi välja võtta;
- 27) „sisendvõimsus” – voolukiirus, millega hoidla kasutajal on õigus gaasi hoidlasse panna;
- 28) „hoiustamisvõimsus” – ruumi, sisendvõimsuse ja väljundvõimsuse kombinatsioon.

2. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud mõistete kasutamist, kasutatakse ka direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 2 esitatud mõisteid, mis on käesoleva määruse kohaldamisel asjakohased, välja arvatud kõnealuse artikli punktis 3 määratletud ülekande mõiste.

Käesoleva artikli lõikes 1 ülekandega seoses esitatud mõisteid 3 kuni 23 kohaldatakse analoogia alusel ka gaasihoidlatele ja maagaasi veeldusjamaadele.

Artikkel 3

Ülekandesüsteemi haldurite sertifitseerimine

1. Komisjon vaatab läbi iga teatise ülekandesüsteemi haldurite sertifitseerimise otsuse kohta kohe pärast selle kättesaamist vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 10 lõikele 6. Kahe kuu jooksul teatise saamise päevast esitab komisjon oma arvamuse asjaomasele reguleerivale asutusele seoses selle vastavusega direktiivi 2009/73/EÜ artikli 10 lõikele 2 või artiklile 11 ning artiklile 9.

Komisjon võib esimeses lõigus osutatud arvamuse koostamisel taotleda ameti arvamust riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohta. Sellisel juhul pikendatakse esimeses lõigus osutatud kahekuulist ajavahemikku veel kahe kuu võrra.

▼B

Kui komisjon ei ole esimeses ja teises lõigus nimetatud tähtaegade jooksul arvamust esitanud, siis loetakse, et komisjon ei esita reguleeriva asutuse otsuse kohta vastuväiteid.

2. Kahe kuu jooksul pärast komisjoni arvamuse saamist võtab riiklik reguleeriv asutus vastu oma lõpliku otsuse ülekandesüsteemi halduri sertifitseerimise kohta, arvestades võimalikult suurel määral komisjoni arvamust. Reguleeriva asutuse otsus ja komisjoni arvamus avaldatakse koos.

3. Kogu menetluse jooksul võivad reguleerivad asutused ja/või komisjon ülekandesüsteemi halduritelt ja/või tootmis- või tarneülesanneteid täitvatelt ettevõtjatelt taotleda mis tahes teavet, mis on vajalik nende käesolevas artiklis sätestatud ülesannete täitmiseks.

4. Reguleeriv asutus ja komisjon tagavad tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.

5. Komisjon võib võtta vastu suunised, milles sätestatakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 rakendusmenetluse üksikasjad. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

6. Kui komisjon on saanud teatise ülekandesüsteemi halduri sertifitseerimise kohta vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 9 lõikele 10, teeb ta sertifitseerimise kohta otsuse. Reguleeriv asutus täidab komisjoni otsust.

*Artikkel 4***Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik**

Kõik ülekandesüsteemi haldurid teevad Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku kaudu ühenduse tasandil koostööd, et edendada maagaasi siseturu väljakujundamist ja toimimist ning piiriülest kaubandust ning tagada maagaasi ülekandevõrgu optimaalne juhtimine, kooskõlastatud haldus ja hea tehniline areng.

*Artikkel 5***Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku loomine**

1. Hiljemalt 3. märtsiks 2011 esitavad maagaasi ülekandesüsteemi haldurid komisjonile ja ametile tulevase Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandid, sealhulgas teiste sidusrühmadega konsulteerimise korra kavandi.

2. Kahe kuu jooksul alates kõnealuste dokumentide kättesaamise päevast esitab amet pärast kõiki sidusrühmi, eelkõige süsteemi kasutajaid, sealhulgas kliente, esindavate organisatsioonidega ametlikku konsulteerimist komisjonile arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite kohta.

▼B

3. Komisjon esitab arvamuse põhikirja, liikmete loetelu ja töökorra kavandite kohta, võttes arvesse lõikes 2 sätestatud ameti arvamust, kolme kuu jooksul pärast ametilt arvamuse saamise kuupäeva.

4. Ülekandesüsteemi haldurid loovad kolme kuu jooksul pärast komisjonilt arvamuse saamise kuupäeva Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku, võtavad vastu ja avaldavad selle põhikirja ja töökorra.

*Artikkel 6***Võrgueeskirjade kehtestamine**

1. Pärast ameti, Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ja teiste asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist kehtestab komisjon aasta prioriteetide nimekirja, milles määratakse kindlaks artikli 8 lõikes 6 sätestatud valdkonnad, mis kaasatakse võrgueeskirjade väljatöötamisse.

2. Komisjon palub ametil esitada komisjonile mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kuut kuud, mittesiduvad raamsuunised („raamsuunised”), milles sätestatakse selged ja objektiivsed põhimõtted artikli 8 lõike 7 kohaselt, et töötada välja iga võrgueeskiri, mis on seotud prioriteetide nimekirjas kindlaksmääratud valdkondadega. Kõik raamsuunised soodustavad mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ja turu tõhusat toimimist. Komisjon võib seda ajavahemikku ameti põhjendatud taotluse alusel pikendada.

3. Amet konsulteerib ametlikult Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ja teiste asjaomaste sidusrühmadega raamsuuniste osas vähemalt kahe kuu jooksul avatud ja läbipaistval viisil.

4. Kui komisjon leiab, et raamsuunised ei soodusta mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ega turu tõhusat toimimist, võib ta paluda, et amet vaataks raamsuunised mõistliku ajavahemiku jooksul läbi ja esitaks need komisjonile uuesti.

5. Kui amet ei esita või ei esita uuesti komisjoni poolt lõigetes 2 või 4 määratud aja jooksul raamsuuniseid, töötab kõnealused raamsuunised välja komisjon.

6. Komisjon palub Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikul esitada ametile võrgueeskiri, milles järgitakse asjaomast raamsuunist, mõistliku ajavahemiku jooksul, mis ei ületa 12 kuud.

7. Kolme kuu jooksul pärast võrgueeskirja kättesaamise päeva esitab amet Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikule võrgueeskirja kohta põhjendatud arvamuse; kõnealuse ajavahemiku jooksul võib amet konsulteerida ametlikult asjaomaste sidusrühmadega.

8. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik võib võrgueeskirja ameti arvamusest tulenevalt muuta ning esitada selle uuesti ametile.

9. Pärast seda, kui amet on veendunud, et võrgueeskiri järgib asjaomaseid raamsuuniseid, esitab amet võrgueeskirja komisjonile ning võib soovitada selle vastuvõtmist mõistliku ajavahemiku jooksul. Kui komisjon võrgueeskirja vastu ei võta, põhjendab ta seda.

▼B

10. Kui Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik ei ole töötanud välja võrgueeskirja komisjoni poolt lõikes 6 määratud ajavahemiku jooksul, võib komisjon paluda ametil koostada võrgueeskirja kavand asjaomase raamsuunise alusel. Võrgueeskirja kavandi koostamise käigus käesoleva lõike kohaselt võib amet algatada täiendava konsulteerimise. Amet esitab käesoleva lõike kohaselt koostatud võrgueeskirja kavandi komisjonile ning võib soovitada selle vastuvõtmist.

11. Komisjon võib omal algatusel, kui Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik või amet ei ole käesoleva artikli lõike 10 kohaselt töötanud välja võrgueeskirja või amet ei ole käesoleva artikli lõike 10 kohaselt töötanud välja võrgueeskirja kavandit, või käesoleva artikli lõike 9 kohaselt esitatud ameti soovitusel võtta vastu ühe või mitu võrgueeskirja artikli 8 lõikes 6 loetletud valdkondades.

Kui komisjon teeb omal algatusel ettepaneku võrgueeskirja vastuvõtmiseks, konsulteerib komisjon võrgueeskirja kavandi osas ameti, Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ja teiste asjaomaste sidusrühmadega vähemalt kahe kuu jooksul. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

12. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira komisjoni õigust võtta vastu artiklis 23 sätestatud suunised ja neid muuta.

*Artikkel 7***Võrgueeskirjade muutmine**

1. Artikli 6 kohaselt vastu võetud võrgueeskirjade muudatusettepanekuid võivad ametile esitada isikud, kes on tõenäoliselt kõnealusest võrgueeskirjast huvitatud, sealhulgas Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik, ülekandesüsteemi haldurid, võrgu kasutajad ja tarbijad. Amet võib muudatusettepanekuid esitada ka omal algatusel.

2. Amet konsulteerib kõikide sidusrühmadega vastavalt määruse (EÜ) nr 713/2009 artiklile 10. Nimetatud menetlust järgides võib amet esitada komisjonile põhjendatud muudatusettepanekuid, selgitades, kuidas kõik ettepanekud on kooskõlas käesoleva määruse artikli 6 lõikes 2 sätestatud võrgueeskirjade eesmärkidega.

3. Komisjon võib ameti ettepanekuid arvestades võtta vastu artikli 6 kohaselt vastuvõetud ükskõik millise võrgueeskirja muudatusi. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼B

4. Tehtud muudatusettepanekute kaalumine artikli 28 lõikes 2 sätestatud korras piirdub üksnes kavandatud muudatusega seotud aspektide kaalumiseega. Kõnealused muudatusettepanekud ei piira muude komisjoni poolt kavandatavate muudatuste tegemist.

*Artikkel 8***Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku ülesanded**

1. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik töötab võrgueeskirju välja käesoleva artikli lõikes 6 nimetatud valdkondades pärast komisjonilt taotluse saamist vastavalt artikli 6 lõikele 6.

2. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik võib töötada võrgueeskirju välja lõikes 6 nimetatud valdkondades, et saavutada artiklis 4 sätestatud eesmärgid, ka siis, kui kõnealused võrgueeskirjad ei ole seotud komisjoni poolt Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikule saadetud taotluses hõlmatud valdkondadega. Kõnealused võrgueeskirjad esitatakse arvamuse saamiseks ametile. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik võtab nimetatud arvamust nõuetekohaselt arvesse.

3. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik võtab vastu:

- a) võrguhalduse ühised vahendid, et tagada kooskõlastatud võrguhaldus nii tava- kui hädaolukorras, sealhulgas ühine juhtumite liigitusskaala, ja teadusuuringute kavad;
- b) iga kahe aasta järel 10-aastase mittesiduva ühenduseülese võrgu arengukava („ühenduseülese võrgu arengukava”), sealhulgas Euroopa piisava tarnimise prognoosi;
- c) soovitusel, mis on seotud ühenduse ja kolmandate riikide ülekandesüsteemi haldurite vahelise tehnilise koostöö koordineerimisega;
- d) iga-aastase tööprogrammi;
- e) aastaaruande;
- f) iga-aastase suvise ja talvise tarnimise prognoosi.

4. Lõike 3 punktis b osutatud Euroopa piisava tarnimise prognoos hõlmab seda, kui piisav on maagaasi süsteem üldiselt gaasi tarnimiseks ning kui suur on prognoositav nõudlus maagaasi järele järgneva viie aasta jooksul ning samuti 5.–10. aastani alates aruande kuupäevast. Kõnealune Euroopa piisava tarnimise prognoos tugineb riikide tarneprognoosidele, mille koostavad ülekandesüsteemi haldurid.

5. Lõike 3 punktis d osutatud iga-aastane tööprogramm sisaldab koostatavate võrgueeskirjade loendit ja kirjeldust, võrgu toimimise koordineerimise kava ning kõnealusel aastal läbiviidavat teadus- ja arendustegevust ning soovituslikku ajakava.

6. Lõigetes 1 ja 2 osutatud võrgueeskirjad, millega seoses võetakse vajaduse korral arvesse piirkondlikku eripära, hõlmavad järgmisi valdkondi:

- a) võrgu turvalisus- ja töökindluseeskirjad;

▼B

- b) võrguühenduste eeskirjad;
- c) juurdepääsueeskirjad kolmandatele isikutele;
- d) andmevahetus- ja arvelduseeskirjad;
- e) koostalitlusvõime eeskirjad;
- f) tegevuskord hädaolukordades;
- g) võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise eeskirjad;
- h) kauplemiseeskirjad, mis on seotud võrgule juurdepääsu teenuste osutamise tehniliste ja operatiivaspektidega ning võrgu tasakaalustamisega;
- i) läbipaistvuseeskirjad;
- j) tasakaalustuseeskirjad, sealhulgas võrguga seotud registreerimise protseduuri eeskirjad, tasakaalu rikkumise tasude eeskirjad ja ülekandesüsteemi haldurite süsteemide vahelise operatiivtasakaalustamise eeskirjad;
- k) ülekande ühtlustatud tariifstruktuure käsitlevad eeskirjad;
- l) maagaasivõrkude energiatõhusus.

7. Võrgueeskirjad töötatakse välja piiriüleste võrgu- ja turu integratsiooni küsimuste jaoks ning nende kohaldamine ei piira liikmesriikide õigust kehtestada siseriiklikke võrgueeskirju, mis ei mõjuta piiriülest kaubandust.

8. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik jälgib ning analüüsib võrgueeskirjade ja komisjoni poolt artikli 6 lõike 11 kohaselt vastuvõetud suuniste rakendamist ning nende mõju kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude integreerimist. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik teeb oma järeldustest ametile kokkuvõtte ning esitab analüüsi tulemused käesoleva artikli lõike 3 punktis e osutatud aastaaruandes.

9. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik teeb kättesaadavaks kogu teabe, mida amet vajab oma ülesannete täitmiseks vastavalt artikli 9 lõikele 1.

10. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik võtab iga kahe aasta järel vastu ühenduseülese võrgu arengukava, millele on viidatud lõike 3 punktis b, ning avaldab selle. Ühenduseülese võrgu arengukava sisaldab integreeritud võrgu mudelit, võimalikke stsenaariume, Euroopa piisava tarnimise prognoosi ning süsteemi paindlikkuse hinnangut.

Ühenduseülese võrgu arengukavas eelkõige:

▼M3

- a) tuginetakse liikmesriikide investeerimiskavadele, võttes arvesse artikli 12 lõikes 1 osutatud piirkondlike investeerimiskavasid ning asjakohasel juhul võrgu planeerimise liidu tasandi aspekte, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määruses (EL) nr 347/2013 ⁽¹⁾, üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta; sellele tehakse kulude-tulude analüüs, kasutades nimetatud määruse artikli 11 kohaselt koostatud metoodikat;

⁽¹⁾ ELT L 115, 25.4.2013, lk 39.

▼B

- b) tuginetakse piiriüleste ühenduste osas eelkõige ka erinevate võrgu kasutajate mõistlikele vajadustele ning sellesse integreeritakse direktiivi 2009/73/EÜ artiklites 14 ja 22 osutatud investorite pikaajalised kohustused; ja
- c) määratakse kindlaks investeerimislüngad, eelkõige seoses piiriülese võimsusega.

Seoses teise lõigu punktiga c võib ühenduseülese võrgu arengukavale lisada ülevaate võrgu piiriülese võimsuse suurendamise tõketest, mis tulenevad eri heakskiitmismenetlustest või -tavadest.

11. Amet vaatab riiklikud kümneaastased võrgu arengukavad läbi, et hinnata nende kokkusobivust mittesiduva ühenduseülese kümneaastase võrgu arengukavaga. Kui amet tuvastab ebakõlasid riikliku kümneaastase võrgu arengukava ja mittesiduva ühenduseülese kümneaastase võrgu arengukava vahel, soovib ta vastavalt vajadusele muuta riiklikku võrgu arengukava või mittesiduvat ühenduseülest kümneaastast võrgu arengukava. Kui riiklik võrgu arengukava töötatakse välja vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artiklile 22, soovib amet pädeval riiklikul reguleerival asutusel muuta riiklikku kümneaastast võrgu arengukava vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 22 lõikele 7 ja teavitab sellest komisjoni.

12. Komisjoni taotlusel annab Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik komisjonile oma arvamuse artiklis 23 sätestatud suuniste vastuvõtmise kohta.

Artikkel 9

Ameti teostatav järelevalve

1. Amet jälgib Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku nende ülesannete täitmist, millele osutatakse artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3, ning esitab vastava aruande komisjonile.

Amet jälgib ning analüüsib artikli 8 lõike 2 kohaselt välja töötatud võrgueeskirjade ja artikli 6 lõigete 1 kuni 10 kohaselt kehtestatud, kuid komisjoni poolt artikli 6 lõike 11 kohaselt vastu võtmata võrgueeskirjade rakendamist Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku poolt. Kui Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik ei ole rakendanud mõnda võrgueeskirja, palub amet Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikul esitada nõuetekohaselt põhjendatud selgituse, miks ta seda ei teinud. Amet teavitab selgitusest komisjoni ja esitab selle kohta oma arvamuse.

Amet jälgib ning analüüsib võrgueeskirjade ja komisjoni poolt artikli 6 lõike 11 kohaselt vastuvõetud suuniste rakendamist ning nende mõju kohaldatavate eeskirjade ühtlustamisele, mille eesmärk on soodustada turgude integreerimist ning saavutada mittediskrimineerimine, tõhus konkurents ja turu tõhus toimimine, ning esitab vastava aruande komisjonile.

2. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik esitab ametile arvamuse saamiseks ühenduseülese võrgu arengukava kavandi, iga-aastase tööprogrammi kavandi, sealhulgas konsulteerimisprotsessi käsitleva teabe ja teised artikli 8 lõikes 3 osutatud dokumendid.

▼B

Kahe kuu jooksul alates arvamuse saamise kuupäevast esitab amet komisjonile ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikule nõuetekohaselt põhjendatud arvamuse koos soovustega, juhul kui amet leiab, et Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku esitatud iga-aastase tööprogrammi kavand või ühenduseülese võrgu arengukava kavand ei soodusta mittediskrimineerimist, tõhusat konkurentsi ega turu tõhusat toimimist või ei võimalda kolmandatele osapooltele piisavat piiriülese ühenduse taset.

*Artikkel 10***Konsultatsioonid**

1. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik algatab artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud võrgueeskirjade, ühenduseülese võrgu arengukava ning iga-aastase tööprogrammi koostamisel ulatusliku konsultatsioonimenetluse, tehes seda aegsasti ning avatud ja läbipaistval viisil artikli 5 lõikes 1 sätestatud korras kõikide asjakohaste turuosalistega, eelkõige kõiki sidusrühmi esindavate organisatsioonidega. Konsulterimisse on kaasatud riiklikud reguleerivad asutused ja muud siseriiklikud asutused, tarne- ja tootmisettevõtjad, võrgu kasutajad, sealhulgas tarbijad, jaotussüsteemi haldurid, sealhulgas asjaomased tööstusharu liidud, tehnilised asutused ja sidusrühmade platvormid. Selle eesmärk on määrata kindlaks kõikide asjaomaste otsustamisprotsessis osalejate seisukohad ja ettepanekud.

2. Kõik lõikes 1 osutatud konsulteerimistega seotud dokumendid ja kohtumiste protokollid avalikustatakse.

3. Enne artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud iga-aastase tööprogrammi ning võrgueeskirjade vastuvõtmist teeb Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustik teatavaks, milliseid märkusi konsulteerimise käigus esitati ning mil viisil neid märkusi on arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.

▼M3*Artikkel 11***Kulud**

Käesoleva määruse artiklites 4–12 ja määruse (EL) nr 347/2013 artiklis 11 nimetatud Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku tegevusega seotud kulud kannavad ülekandesüsteemi haldurid ning neid võetakse arvesse tariifide arvutamisel. Reguleerivad asutused kinnitavad kõnealused kulud üksnes siis, kui need on mõistlikud ja asjakohased.

▼B*Artikkel 12***Ülekandesüsteemi haldurite piirkondlik koostöö**

1. Ülekandesüsteemi haldurid teevad piirkondlikku koostööd Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustiku raames, et aidata kaasa artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud toimingute teostamisele. Eelkõige avaldavad nad iga kahe aasta järel piirkondliku investeerimiskava ning võivad teha sellel piirkondlikul investeerimiskaval põhinevaid investeerimisotsuseid.

▼B

2. Ülekandesüsteemi haldurid parandavad töökorraldust, et tagada võrgu optimaalne haldamine, ning edendavad energiabörside arengut ja piiriülese võimsuse koordineeritud jaotamist mittediskrimineerivate turupõhiste vahendite abil, pöörates nõuetekohaselt tähelepanu lühiajaliste jaotamiste ilmutamata oksjonite ning tasakaalustusmehhanismide integreerimise konkreetsetele eelistele.

3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks võib komisjon määratleda iga piirkondliku koostööstruktuuriga hõlmatud geograafilise piirkonna, võttes arvesse olemasolevaid piirkondlikke koostööststruktuure. Igal liikmesriigil võimaldatakse edendada koostööd rohkem kui ühes geograafilises piirkonnas. Esimeses lauses osutatud meede, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Selleks konsulteerib komisjon ameti ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikuga.

*Artikkel 13***Võrkudele juurdepääsu tariifid**

1. Ülekandesüsteemi haldurite kohaldatavad tariifid või nende arvestamiseks kasutatavad meetodikad, mille reguleerivad asutused on direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 alusel heaks kiitnud, ning samuti tariifid, mis on avaldatud kõnealuse direktiivi artikli 32 lõike 1 alusel, peavad olema läbipaistvad, võtma arvesse süsteemi terviklikkuse ja selle edasiarendamise vajadust ning peegeldama tegelikke kulusid, niivõrd kui võrd sellised kulud vastavad tõhusa ja struktuuriliselt võrreldava võrguhalduri kuludele ning on läbipaistvad, tagades samas asjaomase investeringutasuvuse, ja võttes vajaduse korral arvesse reguleerivate asutuste tariifide võrdlust. Tariife või nende arvestamiseks kasutatavaid meetodikaid tuleb kohaldada mittediskrimineerival viisil.

Liikmesriigid võivad otsustada, et tariife võib määrata ka turupõhiste meetmetega, näiteks enampakkumistega, eeldusel et reguleerivad asutused kiidavad sellised meetmed ja nendest tulenevad tulud heaks.

Tariifid või nende arvestamiseks kasutatavad meetodikad peavad aitama kaasa tõhusale gaasiga kauplemisele ja konkurentsile, samal ajal vältides ristsubsidieerimist võrgu kasutajate vahel ja luues stiimuleid investeringuteks ning säilitades või luues ülekandevõrkude koostalitlusvõime.

Tariifid on mittediskrimineerivad ja määratakse võrgu kasutajatele eraldi iga ülekandesüsteemi sissevoolupunkti või väljavoolupunkti kohta. Riiklikud reguleerivad asutused kiidavad heaks kulude jagamise mehhanismid ja määrade kehtestamise meetodika seoses sisse- ja väljavoolupunktidega. Hiljemalt 3. septembriks 2011 tagavad liikmesriigid, et pärast üleminekuperioodi lõppu ei arvutata võrgutasusid lepinguliste marsruutide alusel.

▼B

2. Võrkudele juurdepääsu tariifid ei tohi piirata turu likviidsust ega moonutada piiriülest kaubandust erinevate ülekandesüsteemide vahel. Kui erinevused tariifstruktuurides või tasakaalustusmehhanismides takistavad kaubandust ülekandesüsteemide vahel, olenemata direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõikest 6, peavad ülekandesüsteemide haldurid tihedas koostöös asjaomaste riiklike asutustega püüdma aktiivselt lähendada tariifstruktuure ja maksustamise põhimõtteid, kaasa arvatud tasakaalustamisega seotud põhimõtteid.

*Artikkel 14***Ülekandesüsteemi halduritega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele**

1. Ülekandesüsteemi haldurid:
 - a) tagavad, et nende pakutavad teenused oleksid kõigi võrgu kasutajate jaoks mittediskrimineerivad;
 - b) võimaldavad nii kindlaid kui ka katkestatavaid juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele. Juurdepääsu hind peab kajastama katkestamise tõenäosust;
 - c) pakuvad võrgu kasutajatele nii pika- kui ka lühiajalisi teenuseid.

Seoses esimese lõigu punktiga a, kui ülekandesüsteemi haldur pakub samu teenuseid erinevatele klientidele, teeb ta seda samaväärsete lepingutingimuste alusel, kasutades kas pädeva asutuse poolt kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikliga 41 heaks kiidetud ühtlustatud ülekandelepinguid või ühtset võrgueeskirja.

2. Kooskõlas artikli 13 lõikes 1 sätestatud põhimõtetega ei tulene mittestandardsete alguskuupäevadega või standardsest aastasest ülekandelepingust lühema kestusega sõlmitud ülekandelepingute korral suvaliselt kõrgemad või madalamad tariifid, mis ei kajasta teenuse turuväärtust.

3. Vajaduse korral võib juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele osutada tingimusel, et võrgu kasutajad esitavad asjaomased tagatised oma maksejõulisuse kohta. Sellised tagatised ei takista põhjendamatult turulepääsu ning on mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja proportsionaalsed.

*Artikkel 15***Hoidlate ja maagaasi veeldusjaamadega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele**

1. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid:
 - a) pakuvad teenuseid, mis vastavad turu nõudlusele, kõigi võrgu kasutajate jaoks mittediskrimineerival viisil; eelkõige juhul, kui veeldusjaama- või hoidlahaldur pakub eri tarbijatele sama teenust, peab ta seda pakkuma samaväärsetel lepingutingimustel;

▼B

- b) pakuvad vastastikku seotud gaasitranspordivõrkude kasutamiseks sobivaid teenuseid ning hõlbustavad võrkudele juurdepääsu, tehes selleks koostööd ülekandesüsteemi halduriga, ja
 - c) avalikustavad vajaliku teabe, eelkõige andmed teenuste kasutamise ja kättesaadavuse kohta, maagaasi veeldusjaamade või hoidla kasutajate mõistlikele ärivajadustele vastaval ajal, seejuures jälgib avalikustamist riiklik reguleeriv asutus.
2. Hoidlahaldurid:
- a) võimaldavad nii kindlaid kui ka katkestatavaid juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele; katkestatava võimsuse hind kajastab katkestamise tõenäosust; ja
 - b) pakuvad hoidla kasutajatele nii pika- kui ka lühiajalisi teenuseid;
 - c) pakuvad hoidla kasutajatele nii eraldatud kui ka ühendteenuseid ruumi, sisendvõimsuse ja väljundvõimsuse vallas.
3. Maagaasi veeldusjaama- ja hoidlalepingud ei tohi kaasa tuua meelevaldselt kõrgemaid tariife, kui need on sõlmitud:
- a) väljaspool maagaasiaastat ebastandardsete algusaegadega või
 - b) lühemaks ajaks kui tavapärased maagaasi veeldusjaama- ja hoidlalepingud.
4. Vajaduse korral võib juurdepääsuteenuseid kolmandatele isikutele osutada tingimusel, et võrgu kasutajad esitavad asjaomased tagatised oma maksejõulisuse kohta. Sellised tagatised ei tohi põhjendamatult takistada turulepääsu ning peavad olema mittediskrimineerivad, läbipaistvad ja proportsionaalsed.
5. Veeldusjaama võimsuse ja hoiustamisvõimsuse lepingulised miinimummäärad peavad põhinema tehnilistel piirangutel ning peavad võimaldama väiksemate hoidlakasutajate juurdepääsu hoidlateenustele.

*Artikkel 16***Ülekandesüsteemi halduritega seotud võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted**

- 1. Turuosalistele peab olema kättesaadav maksimaalne võimsus artikli 18 lõikes 3 osutatud kõigis asjaomastes punktides, võttes arvesse süsteemi terviklikkust ja võrgu tõhusat toimimist.
- 2. Ülekandesüsteemi haldurid rakendavad ja avaldavad mittediskrimineerivad ja läbipaistvad võimsuse jaotamise mehhanismid, mis:
 - a) annavad asjakohaseid majanduslikke signaale tehnilise võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta, hõlbustavad investeringute tegemist uude infrastruktuuri ja hõlbustavad piiriülest maagaasikaubandust;

▼B

b) sobivad kokku turumehhanismidega, sealhulgas kiirtehingute turu ja kauplemiskeskustega, olles samal ajal paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega; ja

c) sobivad kokku liikmesriikide võrkudele juurdepääsusüsteemidega.

3. Ülekandesüsteemi haldurid rakendavad ja avaldavad ülekoormusega tegelemise mittediskrimineeriva ja läbipaistva korra, mis hõlbustab piiriülest maagaasi kaubandust mittediskrimineerivatel alustel ja mis põhineb järgmistel põhimõtetel:

a) lepingutega ülekoormamise korral pakub ülekandesüsteemi haldur esmasel turul kasutamata võimsust vähemalt eeloleva ööpäeva ning katkestatava võimsuse alusel,

b) võrgu kasutajatel on soovi korral võimalik oma kasutamata lepingujärgset võimsust järelturul edasi müüa või edasi rentida.

Seoses esimese lõigu punktiga b võivad liikmesriigid nõuda, et võrgu kasutajad ülekandesüsteemi haldurit sellest teavitaksid või selle kohta teavet annaksid.

4. Füüsilise ülekoormuse korral peavad ülekandesüsteemi haldurid või vajaduse korral reguleerivad asutused kohaldama mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid võimsuse jaotamise mehhanisme.

5. Ülekandesüsteemi haldurid hindavad korrapäraselt turu nõudlust uute investeeringute järele. Uusi investeeringuid kavandades hindavad ülekandesüsteemide haldurid turu nõudlust ja võtavad arvesse varustuskindlust.

*Artikkel 17***Hoidlate ja maagaasi veeldusjaamade võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted**

1. Turuosalistele tehakse kättesaadavaks suurim võimalik hoidla- ja maagaasi veeldusjaama võimsus, pidades silmas võrgu terviklikkust ja toimimist.

2. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid rakendavad ja avaldavad mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid võimsuse jaotamise mehhanisme, mis:

a) annavad asjakohaseid majanduslikke signaale võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta ning hõlbustavad investeeringute tegemist uude infrastruktuuri;

b) sobivad kokku turumehhanismidega, sealhulgas kiirtehingute turu ja kauplemiskeskustega, olles samal ajal paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega; ja

c) sobivad kokku ühendatud võrkudele juurdepääsu süsteemidega.

▼B

3. Maagaasi veeldusjaama- ja hoidlalepingud peavad sisaldama liigse varuvõimsuse soetamist vältivaid meetmeid, võttes arvesse järgmisi lepingutega ülekoormamise puhul kohaldatavaid põhimõtteid:

a) süsteemihaldurid peavad viivitamata pakkuma maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate kasutamata võimsust esmasel turul; hoidlate puhul pakutakse seda vähemalt üks päev ette ning katkestatava võimsuse põhimõtte alusel;

b) maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate võimsuse kasutajatel peab olema õigus müüa oma kasutamata lepingujärgset võimsust järelturul edasi.

*Artikkel 18***Ülekandesüsteemi halduritega seotud läbipaistvusnõuded**

1. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad üksikasjaliku teabe enda poolt pakutavate teenuste ja vastavate tingimuste kohta koos tehniliste andmetega, et võrgu kasutajatele oleks võimaldatud tõhus juurdepääs võrgule.

2. Läbipaistvate, objektiivsete ja mittediskrimineerivate tariifide tagamiseks ning gaasivõrgu tõhusa kasutamise hõlbustamiseks avaldavad ülekandesüsteemi haldurid või asjaomased riiklikud asutused mõistlikul ja piisaval hulgal üksikasjalikku teavet tariifide tuletamise, arvestamise meetodika ja struktuuri kohta.

3. Iga ülekandesüsteemi haldur avaldab regulaarselt ja jooksvalt ning kasutajasõbralikul standardsel viisil pakutavate teenuste kohta arvandmed tehniliste, lepinguliste ja olemasolevate võimsuste kohta kõigi asjaomaste punktide, sealhulgas sisse- ja väljavoolupunktide suhtes.

4. Pädevad asutused kiidavad pärast võrgu kasutajatega konsulteerimist heaks ülekandesüsteemi asjaomased punktid, mille kohta tuleb teavet avaldada.

5. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad käesoleva määrusega nõutava teabe alati arukal, koguseliselt selgel ja kergesti kättesaadaval viisil ning mittediskrimineerivalt.

6. Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad nõudluse ja pakkumise kohta eel- ja järelandmed, mis põhinevad registreerimisel, prognoosidel ja tegelikult võrku sisse ja sealt välja liikunud voogudel. Riiklik reguleeriv asutus tagab, et kogu selline teave avalikustatakse. Avalikustatava teabe üksikasjalikkus peab vastama ülekandesüsteemi halduri kasutuses olevatele andmetele.

▼B

Ülekandesüsteemi haldurid avalikustavad võrgu tasakaalustamiseks võetud meetmed ning sellega kaasnevad kulud ja tulud.

Asjaomased turuosalised esitavad ülekandesüsteemi halduritele käesolevas artiklis osutatud andmed.

*Artikkel 19***Hoidlate ja maagaasi veeldusjaamade läbipaistvusnõuded**

1. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid avalikustavad üksikasjaliku teabe enda poolt pakutavate teenuste ja vastavate tingimuste kohta koos tehniliste andmetega, et veeldusjaamade ja hoidlate kasutajatele oleks võimaldatud tõhus juurdepääs veeldusjaamadele ja hoidlatele.

2. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid avalikustavad osutatud teenuste puhul arvandmed lepingutega kaetud ja vaba hoiustamisvõimsuse ja maagaasi veeldusjaama võimsuse kohta, tehes seda korrapäraselt ja jooksvalt ning kasutajasõbralikul standarditud viisil.

3. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid avalikustavad alati käesoleva määrusega nõutava teabe arukal, koguseliselt selgel ja kergesti kättesaadaval viisil ning mittediskrimineerivalt.

4. Maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid avalikustavad igas hoidlas ja veeldusjaamas, või kui süsteemi kasutajatele pakutakse juurdepääsu gaasihoidlate grupi kaudu, siis sellises grupis oleva gaasi hulga, sissetulevad ja väljaminevad vood ning vaba hoiustamisvõimsuse ja maagaasi veeldusjaama võimsuse, kaasa arvatud nende hoidlate ja veeldusjaamade puhul, millele kolmandatel isikutel juurdepääs puudub. See teave saadetakse ka ülekandesüsteemi haldurile, kes avalikustab selle kokkuvõtlikult iga süsteemi või alamsüsteemi kohta, mis on määratletud vastavate punktidega. Seda teavet ajakohastatakse vähemalt kord päevas.

Juhul kui hoidlate kasutaja on ainus hoidla kasutaja, võib hoidlate kasutaja esitada riiklikule reguleerivale asutusele põhjendatud taotluse, et esimeses lõigus nimetatud andmed kuulutataks konfidentsiaalseteks. Kui riiklik reguleeriv asutus otsustab, et selline taotlus on põhjendatud, võttes eelkõige arvesse vajadust saavutada tasakaal selliste ärisaladuste õigustatud kaitse, mille avalikustamine mõjutaks negatiivselt hoidla kasutaja üldist äristrateegiat, ning konkurentsivõimelise maagaasi siseturu loomise eesmärgi vahel, võib ta lubada hoidlate halduril esimeses lõigus nimetatud andmeid kuni ühe aasta jooksul mitte avalikustada.

Teise lõigu kohaldamine ei piira esimeses lõigus nimetatud ülekandesüsteemi halduripoolset saatmis- ja avaldamiskohustust, välja arvatud siis, kui koondandmed on identsed üksikute hoidlate andmetega, mis riiklik reguleeriv asutus on tunnistanud avalikustamisele mittekuuluvateks.

▼B

5. Selleks, et tagada läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad tariifid ning hõlbustada infrastruktuuri tõhusat kasutamist, avalikustavad maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate haldurid või pädevad riiklikud reguleerivad asutused piisavalt üksikasjaliku teabe kolmandatele pooltele eeskirjade alusel kättesaadavaks tehtava infrastruktuuri tariifide päritolu, metoodika ja struktuuri kohta.

*Artikkel 20***Süsteemihaldurite andmete säilitamine**

Ülekandesüsteemi haldurid, gaasihoidlate haldurid ja maagaasi veeldusjaamade haldurid hoiavad riiklike ametiasutuste, sealhulgas riikliku reguleeriva asutuse, riikliku konkurentsiasutuse ja komisjoni jaoks viie aasta jooksul kättesaadavana kõik artiklites 18 ja 19 ning I lisa osas 3 osutatud andmed.

*Artikkel 21***Tasakaalustuseeskirjad ja tasakaalustamatuse eest määratavad tasud**

1. Tasakaalustuseeskirjad koostatakse õiglasel, mittediskrimineerival ja läbipaistval viisil ning need põhinevad objektiivsetel kriteeriumitel. Tasakaalustuseeskirjad kajastavad süsteemi tõelisi vajadusi, võttes arvesse ülekandesüsteemi halduri käsutuses olevaid vahendeid. Tasakaalustuseeskirjad on turupõhised.

2. Selleks et võimaldada võrgu kasutajatel võtta õigeaegselt parandusmeetmeid, edastavad ülekandesüsteemi haldurid reaalaja olukorda kajastava piisava, õigeaegse ja usaldusväärse teabe võrgu kasutajate tasakaalustusprotsessi seisundi kohta.

Esitatud teave peab kajastama ülekandesüsteemi haldurile kättesaadava teabe seisu ning arveldusperioodi, mille kohta tasakaalustamatuse eest määratavad tasud arvutatakse.

Käesoleva lõike kohase teabe eest ei tohi tasu võtta.

3. Tasakaalustamatuse eest määratavad tasud kajastavad võimalikult suurel määral kulusid, samal ajal tagades sobivad stiimulid võrgu kasutajatele maagaasi sisse- ja väljavoolu tasakaalustamiseks. Need peavad vältima ristsubsideerimist võrgu kasutajate vahel ja ei tohi takistada uute turuletulijate sisenemist turule.

Pädevad asutused või vajaduse korral ülekandesüsteemi haldur avalikustavad tasakaalustamatuse eest määratavate tasude arvestamisel kasutatavad meetodid ning samuti lõplikud tariifid.

4. Liikmesriigid tagavad, et ülekandesüsteemi haldurid püüavad ühtlustada tasakaalustamise korda ja lihtsustada tasakaalustusega seotud tasude struktuuri ja tasemeid, et hõlbustada gaasiga kauplemist.

▼B*Artikkel 22***Võimsusega seotud õigustega kauplemine**

Iga ülekandesüsteemi, hoidla ja maagaasi veeldusjaama haldur võtab mõistlikud meetmed, et võimaldada vaba kauplemist võimsusega seotud õigustega ja hõlbustada sellist kauplemist läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil. Iga selline haldur töötab välja transpordi-, maagaasi veeldusjaama ja hoiustamise ühtlustatud lepingud ja menetlused esmasel turul, et hõlbustada järelkauplemist võimsusega seotud õigustega, ning tunnustab võimsusega seotud esmaste õiguste üleminekut, kui võrgu kasutajad sellest teavitavad.

Transpordi, maagaasi veeldusjaama ja hoiustamise ühtlustatud lepingutest ja menetlustest tuleb teavitada reguleerivaid asutusi.

*Artikkel 23***Suunised**

1. Vajaduse korral täpsustatakse suunistes, millega tagatakse käesoleva määruse eesmärgi saavutamiseks vajalik minimaalne ühtlustamistase, ka järgmised asjaolud:

- a) kolmandate isikute juurdepääsu teenuseid käsitlevad üksikasjad, kaasa arvatud kõnealuste teenuste olemus, kestus ja muud nõuded, kooskõlas artiklitega 14 ja 15;
- b) võimsuse jaotamise mehhanismi ja lepingutega ülekoormamise korral kohaldatava ülekoormusega tegelemise korra aluspõhimõtete üksikasjad kooskõlas artiklitega 16 ja 17;
- c) võrgu kasutajate jaoks võrgule tõhusa juurdepääsu saamiseks vajaliku teabe edastamise üksikasjad ning vajalike tehniliste andmete määratluse ja läbipaistvusnõuete kõigi asjaomaste punktide määratluse üksikasjad, kaasa arvatud teave, mis tuleb avaldada kõigi asjaomaste punktide kohta, ning kõnealuse teabe avalikustamise ajakava kooskõlas artiklitega 18 ja 19;
- d) maagaasi piiriülese kauplemisega seotud tariifimethodika üksikasjad kooskõlas artikliga 13; ja
- e) üksikasjad artikli 8 lõikes 6 loetletud valdkondade kohta.

Komisjon konsulteerib sel eesmärgil ameti ja Euroopa maagaasi ülekandesüsteemi haldurite võrgustikuga.

2. Suunised lõike 1 punktides a, b ja c loetletud küsimuste kohta on sätestatud I lisas seoses ülekandesüsteemi halduritega.

▼B

Komisjon võib vastu võtta suuniseid käesoleva artikli lõikes 1 loetletud küsimuste kohta ja muuta selle punktides a, b ja c osutatud suuniseid. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

3. Käesoleva määruse alusel vastu võetud suuniste kohaldamisel ja muutmisel võetakse arvesse erinevusi riiklike gaasisüsteemide vahel ja seetõttu ei tohi nõuda ühenduse tasemel ühtseid üksikasjalikke tingimusi kolmandate isikute juurdepääsu kohta. Need võivad siiski määratleda miinimumnõuded, mis tuleb täita selleks, et saavutada maagaasi siseturu jaoks vajalikud mittediskrimineerivad ja läbipaistvad juurdepääsutingimused võrgule, mida võib seejärel kohaldada riiklike gaasivõrkude vahel esinevaid erinevusi arvestades.

*Artikkel 24***Reguleerivad asutused**

Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel tagavad reguleerivad asutused vastavuse käesolevale määrusele ja artikli 23 kohaselt vastu võetud suunistele.

Vajaduse korral teevad nad omavahel, komisjoni ja ametiga koostööd vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ VIII peatükile.

*Artikkel 25***Teabe esitamine**

Liikmesriigid ja reguleerivad asutused esitavad taotluse korral komisjonile kogu teabe, mis on vajalik artikli 23 täitmiseks.

Komisjon määrab mõistliku tähtaja, mille jooksul teave tuleb edastada, võttes arvesse nõutava teabe keerukust ja teabevajaduse kiireloomulisust.

*Artikkel 26***Liikmesriikide õigus sätestada üksikasjalikumad meetmed**

Käesolev määrus ei piira liikmesriikide õigust säilitada või kehtestada meetmeid, mis sisaldavad üksikasjalikumaid sätteid, kui käesolevas määruses *või* artiklis 23 osutatud suunistes esitatud sätteid.

▼B*Artikkel 27***Karistused**

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida rakendatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende sätete kohaldamise tagamiseks. Nimetatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad määruse (EÜ) nr 1775/2005 sätetele vastavatest eeskirjadest komisjonile 1. juuliks 2006 ja teavitavad viivitamata komisjoni nende edaspidistest muudatustest. ► **C2** Nad teatavad komisjonile sätetest, mis ei vasta määruse (EÜ) nr 1775/2005 sätetele, hiljemalt 3. märtsiks 2011 ja teavitavad viivitamata nende edaspidistest muudatustest. ◀

2. Lõike 1 alusel määratud karistused ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.

*Artikkel 28***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab direktiivi 2009/73/EÜ artikli 51 alusel loodud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

*Artikkel 29***Komisjoni aruanne**

Komisjon kontrollib käesoleva määruse rakendamist. Direktiivi 2009/73/EÜ artikli 52 lõike 6 kohases aruandes annab komisjon ülevaate ka käesoleva määruse rakendamisel saadud kogemustest. Eelkõige vaadeldakse aruandes, millises ulatuses on määrus olnud edukas mittediskrimineerivate ja kulupõhiste juurdepääsutingimuste tagamisel gaasi ülekandevõrkudele, mis aitavad kindlustada valikuvõimalused tarbijatele hästitoimival gaasi siseturul ning gaasi pikaajalise varustuskindluse. Vajaduse korral lisatakse aruandele asjakohased ettepanekud ja/või soovitusel.

*Artikkel 30***Erandid ja vabastused**

Käesolevat määrust ei kohaldata:

- a) liikmesriikides asuvatele maagaasi ülekandesüsteemidele direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 49 kehtestatud erandite kehtivusaja jooksul;

▼B

- b) peamise uue infrastruktuuri, nimelt ühendustorude, maagaasi veeldusjaamade ja hoidlate ning olemasoleva infrastruktuuri märkimisväärse võimsuse suurenemise ning infrastruktuuri sellise ümberehituste suhtes, mis võimaldab uute gaasi tarneallikate kasutuselevõttu direktiivi 2009/73/EÜ artikli 36 lõigete 1 ja 2 kohaselt ning mille suhtes ei kohaldata nimetatud direktiivi artiklite 9, 14, 32, 33, 34 või artikli 41 lõigete 6, 8 ja 10 sätteid, tingimusel et nende suhtes ei kohaldata käesolevas lõigus osutatud sätteid, välja arvatud käesoleva määruse artikli 19 lõiget 4, või
- c) maagaasi ülekandesüsteemidele, mille suhtes on direktiivi 2009/73/EÜ artikli 48 kohaselt kehtestatud erand.

Seoses esimese lõigu punktiga a, võivad direktiivi 2009/73/EÜ artikli 49 alusel erandi saanud liikmesriigid taotleda komisjonilt ajutise erandi kehtestamist käesoleva määruse kohaldamise vabastuse saamiseks kuni kaheaastaseks perioodiks alates kuupäevast, mil käesolevas punktis osutatud erandi kehtivus lõpeb.

*Artikkel 31***Kehtetuks tunnistamine**

Määrus (EÜ) nr 1775/2005 tunnistatakse kehtetuks alates 3. märtsist 2011. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitletakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

*Artikkel 32***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse ► **C1** alates 3. märtsist 2011. ◀

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼B*I LISA***SUUNISED**

1. **Ülekandesüsteemi halduritega seotud juurdepääsuteenused kolmandatele isikutele**
- 1) Ülekandesüsteemi haldurid pakuvad kindlaid ja katkestatavaid teenuseid minimaalse kestusega kuni üks päev.
- 2) Ühtlustatud ülekandepingud ja ühtsed võrgueeskirjad peavad olema koostatud sellisel viisil, et need hõlbustaksid võrgu kasutajate lepingulise võimsusega kauplemist ja selle võimsuse taaskasutamist ilma võimsuse eraldamist takistamata.
- 3) Ülekandesüsteemi haldurid töötavad pärast põhjalikku konsulteerimist võrgu kasutajatega välja võrgueeskirjad ja ühtlustatud lepingud.
- 4) Ülekandesüsteemi haldurid rakendavad standardiseeritud registreerimise ja taasregistreerimise korda. Nad arendavad välja teavitamissüsteemid ning elektroonilised sidevahendid, et tagada piisava teabe edastamine võrgu kasutajatele ning lihtsustada tehinguid, nagu näiteks registreerimist, võimsusega seotud lepingute sõlmimist ja võimsusega seotud õiguste üleminekut võrgu kasutajate vahel.
- 5) Ülekandesüsteemi haldurid ühtlustavad ametlikud protseduurid ja vastamise ajad kooskõlas valdkonnas kehtiva parima tavaga, eesmärgiga saavutada võimalikult lühikesed vastamise ajad. Nad pakuvad reaajas kuvatavat võimsuse reserveerimise ja kinnitamise süsteemi ning registreerimise ja taasregistreerimise protseduure mitte hiljem kui 1. juulil 2006, pärast konsulteerimist asjaomaste võrgu kasutajatega.
- 6) Ülekandesüsteemi haldurid ei tohi võrgu kasutajatelt nõuda eraldi tasu teabenõuete ja tehingute eest, mis on seotud nende ülekandepingutega ja mida täidetakse standardsete eeskirjade ja protseduuride kohaselt.
- 7) Teabenõuete eest, mis eeldavad erakorralisi või ülemääraseid kulusid, nagu näiteks teostatavusuuringud, võib nõuda eraldi tasu, eeldusel et tasud on kohaselt põhjendatud.
- 8) Ülekandesüsteemi haldurid teevad koostööd teiste ülekandesüsteemi halduritega nende vastavate võrkude hoolduse koordineerimise osas, et võimalikult vähendada häireid ülekandeteenuste osutamisel võrgu kasutajatele ja teiste piirkondade ülekandesüsteemi halduritele ning tagada võrdne kasu varustuse kindluse osas, kaasa arvatud seoses transiidiga.
- 9) Ülekandesüsteemi haldurid avaldavad vähemalt kord aastas eelnevalt kindlaksmääratud tähtpäeval kõik kavandatud hooldusperioodid, mis võivad mõjutada võrgu kasutajate ülekandepingutest tulenevaid õigusi, ja asjakohase operatiivteabe piisava etteatamisega. See hõlmab kavandatud hooldusperioodide muudatuste kohest ja mittediskrimineerivat avaldamist ja ettekavandamata hooldustest teavitamist niipea, kui vastav teave saab ülekandesüsteemi haldurile kättesaadavaks. Hooldusperioodide jooksul avaldab ülekandesüsteemi haldur regulaarselt ajakohastatud teavet hooldustööde üksikasjade, eeldatava kestuse ja mõju kohta.

▼ B

- 10) Ülekandesüsteemi haldurid peavad tegelike hooldustööde ja esinenud vooluhäirete kohta päevaraamatut ja teevad selle nõudmise korral pädevale asutusele kättesaadavaks. Teave tehakse nõudmise korral samuti kättesaadavaks mis tahes häiretest mõjutatuile.
2. **Ülekandesüsteemi halduritega seotud võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted ning nende kohaldamine lepingutega ülekoormamise korral**
- 2.1. *Ülekandesüsteemi halduritega seotud võimsuse jaotamise mehhanismide ja ülekoormusega tegelemise korra põhimõtted*
1. Võimsuse jaotamise mehhanismid ja ülekoormusega tegelemise kord hõlbustavad konkurentsi arendamist ja sujuvat kauplemist võimsusega ning on kooskõlas turumehhanismidega, kaasa arvatud kiirtehingute turud ja kauplemiskeskused. Need on paindlikud ja võimelised kohanduma arenevate turutingimustega.
2. Need mehhanismid ja kord võtavad arvesse asjaomase süsteemi terviklikkust ning samuti varustuskindlust.
3. Need mehhanismid ja kord ei tohi takistada uute turule tulijate sisenemist turule ega luua lubamatuid tõkkeid turuletulekule. Need ei tohi takistada turulolijatel, kaasa arvatud uutel turule tulijatel ja väikese turuosaga ettevõtetel, tõhusalt konkureerida.
4. Need mehhanismid ja kord annavad asjaomaseid majanduslikke signaale tehnilise võimsuse efektiivse ja maksimaalse kasutamise kohta ning hõlbustavad investeeringute tegemist uude infrastruktuuri.
5. Võrgu kasutajatele tehakse teatavaks olukorra laad, mis võib mõjutada lepingulise võimsuse kättesaadavust. Teave katkestuse kohta peaks kajastama ülekandevõrgu haldurile kättesaadava teabe määra.
6. Juhul kui lepingust tulenevate tarnekohustuste täitmisel tekivad takistused süsteemi terviklikkuse tõttu, peaksid ülekandesüsteemi haldurid teavitama sellest võrgu kasutajaid ja püüdma viivitamatult leida mittediskrimineeriva lahenduse.

Ülekandesüsteemi haldurid konsulteerivad võrgu kasutajatega korra osas enne selle rakendamist ja lepivad selle kokku reguleeriva asutusega.

▼ M2

- 2.2. *Lepingutega ülekoormamise puhul kohaldatav ülekoormusega tegelemise kord*
- 2.2.1. Üldsätted
1. Punkti 2.2 sätteid kohaldatakse kõrvutiasuvate piirkondade sisse-väljasüsteemide vaheliste ühenduspunktide suhtes, mille võimsust saavad kasutajad reserveerida, ja olenemata sellest, kas tegemist on kahe või enama liikmesriigi vahel või samas liikmesriigis asuvate füüsiliste või virtuaalsete ühenduspunktidega. Sätteid võidakse kohaldada ka kolmandate riikide sisenemis- ja väljumispunktide suhtes, kui asjaomase riigi reguleeriv asutus niimoodi otsustab. Punkti 2.2 sätteid ei kohaldata lõpptarbija või jaotusvõrguga seotud väljavoolupunkti, veeldatud maagaasi terminalist või tootmiskäitisest sissevoolu punkti ega gaasihoidla sisse- ja väljavoolupunkti suhtes.

▼ M4

2. Ülekandesüsteemi haldurite poolt vastavalt käesoleva lisa punktide 3 avaldatud ja vajaduse korral riigi reguleeriva ameti poolt kontrollitud teabe alusel avaldab amet 2015. aastast alates iga aasta 1. juuniks seirearuande, milles käsitleb ühenduspunktide ülekoormamist seoses eelneval aastal müüdud kindla võimsuse toodetega, võttes võimalikult täpselt arvesse võimsusega kauplemise ulatust järelturul ja katkestatava võimsuse kasutamist.

▼ M2

3. Lisavõimsust, mis tehakse kättesaadavaks punktides 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ja 2.2.5 ettenähtud ülekoormusega tegelemise meetmete rakendamisega, pakuvad asjaomased ülekandesüsteemi haldurid korrapärase jaotamisprotsessi käigus.
4. Punktides 2.2.2, 2.2.4 ja 2.2.5 ettenähtud meetmeid rakendatakse alates 1. oktoobrist 2013. Punkti 2.2.3 alapunkte 1 kuni 5 kohaldatakse alates 1. juulist 2016.

2.2.2. Võimsuse suurendamine ülemärkimis- ja tagasiosustuskeemi abil

1. Ülekandesüsteemi haldurid esitavad kindla lisavõimsuse pakkumiseks stiimulite põhise ülemärkimis- ja tagasiosustuskeemi ettepaneku ning rakendavad selle skeemi pärast riigi reguleerivalt asutuselt heakskiidu saamist. Enne rakendamist peab riigi reguleeriv asutus nõu naaberliikmesriikide reguleerivate asutustega ja võtab arvesse nende arvamust. Lisavõimsus on määratletud kui kindel võimsus, mida pakutakse lisaks ühenduspunkti tehnilisele võimsusele, mis on arvatatud käesoleva määruse artikli 16 lõike 1 alusel.
2. Ülemärkimis- ja tagasiosustuskeemiga pakutakse ülekandesüsteemide halduritele stiimul, et nad pakuksid kindlat lisavõimsust, võttes arvesse tehnilisi tingimusi, nagu kütteväärtus, temperatuur ning asjakohase sisse-välja-süsteemi ja kõrvutiasuvate piirkondade võrkude võimsus. Ülekandesüsteemi haldurid kohaldavad sisse-välja-süsteemi tehnilise või täiendava võimsuse ümberarvutamisel dünaamilist lähenemisi.
3. Ülemärkimis- ja tagasiosustuskeem põhineb stiimulite süsteemil, mis kajastab ülekandesüsteemi haldurite riske tehnilist võimsust ületava lisavõimsuse pakkumisel. Skeem peab olema korraldatud nii, et lisavõimsuse müügist saadav tulu ning alapunkti 6 kohaselt rakendatud tagasiosustuskeemi või -meetmetega seotud kulud jagatakse ülekandesüsteemi haldurite ja võrgu kasutajate vahel. Riigi reguleeriv asutus otsustab sissetulekute ja kulude jaotamise ülekandesüsteemi halduri ja võrgu kasutaja vahel.
4. Ülekandesüsteemi halduri sissetuleku kindlaksmääramise puhul käsitatakse tehnilist võimsust, eelkõige tagastatud võimsust, samuti kindla võimsuse üks päev ette pakkumisest kohustusliku kasutamise põhimõttel ja pikaajalise kohustusliku kasutamise põhimõtte rakendamisest tulenevat võimsust, kus see on asjakohane, jaotatuna enne lisavõimsust.

▼ M2

5. Lisavõimsuse kindlaksmääramisel võtab ülekandesteemi haldur arvesse statistilisi stsenaariume selle kohta, milline osa võimsusest võib ühenduspunktis igal ajahetkel tõenäoliselt olla füüsiliselt kasutamata. Samuti võtab ta arvesse riskiprofili, mille puhul ei kaasne lisavõimsuse pakkumisega ülemäära suurt tagasiostukohustust. Samuti tuleb ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi puhul hinnata võimsuse turul tagasiostmise tõenäosust ja kulusid ning võtta seda arvesse pakutava lisavõimsuse mahu arvutamisel.
 6. Kui see on süsteemi terviklikkuse säilitamiseks vajalik, kohaldab ülekandesteemi haldur turupõhist tagasiostukorda, mis võimaldab kasutajatel võimsust pakkuda. Kohaldatavast tagasiostukorrast teavitatakse kõiki võrgu kasutajaid. Tagasiostukorra kohaldamine ei piira kohaldatavate erakorraliste meetmete rakendamist.
 7. Ülekandesteemi haldur kontrollib enne tagasiostukorra kohaldamist, kas muud tehnilised või kaubanduslikud meetmed ei suuda tagada süsteemi korralikku toimimist kulutõhusamal teel.
 8. Ülekandesteemi haldur esitab ülemärkimis- ja tagasiostuskeemi kohta ettepanekut tehes riigi reguleerivale asutusele kõik skeemi hindamiseks vajalikud asjakohased andmed, hinnangud ja mudelid. Ülekandesteemi haldur annab riigi reguleerivale asutusele korrapäraselt aru skeemi toimimisest ja esitab riigi reguleeriva asutuse nõudmisel kõik asjakohased andmed. Riigi reguleeriv asutus võib nõuda, et ülekandesteemi haldur skeemi muudaks.
- 2.2.3. Kindla võimsuse üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel pakkumise mehhanism
1. Riigi reguleeriv asutus nõuab, et ülekandesteemi operaator kohaldaks algselt registreeritud võimsuse muutmisel vähemalt alapunktis 3 esitatud põhimõtteid võrgu kasutaja kohta ühenduspunktis, kui punkti 2.2.1 alapunkti 2 kohasest ameti iga-aastasest seirearuandest ilmneb, et asjaomases ühenduspunktis on võimsuse jaotamise käigus nõudlus ületanud pakkumist, oksjonite kasutamisel baashinna juures, seirearuandega hõlmatud aasta jooksul või ühel järgnevast kahest aastast kasutatavate toodete puhul:
 - a) vähemalt kolme ühekuulise kestusega kindla võimsuse toote puhul või
 - b) vähemalt kahe kvartalilise kestusega kindla võimsuse toote puhul või
 - c) vähemalt üheaastase või pikema kestusega kindla võimsuse toote puhul või
 - d) selliselt, et ei ole pakutud ühtki vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse toodet.
 2. Kui iga-aastasest seirearuandest ilmneb, et alapunktis 1 kirjeldatud olukord tõenäoliselt ei kordu järgmise kolme aasta jooksul, näiteks kuna võimsus tehakse võrgu füüsilise laiendamise või pikaajaliste lepingute lõpetamise tulemusena kättesaadavaks, võib asjaomane riigi reguleeriv asutus otsustada lõpetada kindla võimsuse pakkumise üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel.

▼ **M2**

3. Võrgu kasutaja võib kindla võimsuse taasregistreerida 10–90 % ulatuses ühenduspunktis lepinguga reserveeritud võimsusest. Kuid kui registreeritud võimsus moodustab üle 80 % lepinguga reserveeritud võimsusest, võib taasregistreerida poole registreerimata võimsusest (suurendades registreeritud võimsust). Kui lepinguga registreeritud võimsus moodustab kuni 20 % reserveeritud võimsusest, võib taasregistreerida poole registreeritud võimsusest (vähendades registreeritud võimsust). Käesoleva alapunkti kohaldamine ei piira kohaldatavate erakorraliste meetmete rakendamist.
4. Lepinguga reserveeritud võimsuse algne valdaja võib reserveeritud kindla võimsuse allesjäänud osa katkestatava võimsuse põhimõtte alusel taas lepinguga registreerida.
5. Alapunkti 3 ei kohaldata võrgu kasutajate, see tähendab isikute või ettevõtjate ja vastavalt määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklile 3 nende kontrolli all olevate ettevõtjate suhtes, kelle valduses eelnenu aastal oli vähem kui 10 % ühenduspunkti tehnilisest võimsusest.
6. Riigi reguleeriv asutus hindab ühenduspunktis, kus kohaldatakse alapunkti 3 kohast kindla võimsuse pakkumist üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel, seost punktis 2.2.2 kirjeldatud ülemärkimis- ja tagasiostuskeemiga, mille tulemusel reguleeriv asutus võib otsustada mitte kohaldada punkti 2.2.2 sätteid sellises ühenduspunktis. Sellisest otsusest teatatakse viivitamatult ametile ja komisjonile.
7. Riigi reguleeriv asutus võib otsustada rakendada ühenduspunktis alapunkti 3 kohast kindla võimsuse pakkumist üks päev ette kohustusliku kasutamise põhimõttel. Enne sellise otsuse tegemist peab riigi reguleeriv asutus nõu naaberliikmesriikide reguleerivate asutustega. Otsuse tegemisel võtab riigi reguleeriv asutus arvesse naaberliikmesriikide reguleerivate asutuste arvamust.

2.2.4. Lepinguga reserveeritud võimsuse tagastamine

Ülekandesüsteemi haldur võtab vastu tagastatava kindla võimsuse, mille võrgu kasutaja on ühenduspunktis lepinguga reserveerinud, välja arvatud võimsustooted, mille kestus on üks päev või lühem. Võrgu kasutajal säilivad võimsusega seotud lepingust tulenevad õigused ja kohustused seni, kuni ülekandesüsteemi haldur jaotab võimsuse ümber, ja selles ulatuses, milles ülekandesüsteemi haldur ei ole võimsust ümber jaotanud. Tagastatud võimsust käsitatakse ümberjaotatuna alles pärast kogu olemasoleva võimsuse jaotamist. Ülekandesüsteemi haldur teavitab võrgu kasutajat viivitamata tema tagastatud võimsuse ümberjaotamisest. Riigi reguleeriv asutus peab võimsuse tagastamise konkreetsed tingimused, eelkõige siis, kui mitu võrgukasutajat tagastavad oma võimsuse, heaks kiitma.

2.2.5. Pikaajaline kohustusliku kasutamise mehhanismi rakendamine

1. Riigi reguleeriv asutus nõuab, et ülekandesüsteemi haldur võtaks osaliselt või täielikult tagasi võrgu kasutaja poolt ühenduspunktis süstemaatiliselt alakasutatud võimsuse, kui asjaomane kasutaja ei ole realistlikel tingimustel müünud või pakkunud oma kasutamata võimsust ja kui muud võrgukasutajad nõuavad kindlat võimsust. Lepinguga reserveeritud võimsust peetakse süstemaatiliselt alakasutatuks eelkõige siis, kui:

▼ M2

- a) võrgu kasutaja kasutab – seda nõuetekohaselt põhjendamata – vähem kui keskmiselt 80 % oma lepingulisest võimsusest, mis on kehtiva lepingu alusel jaotatud enam kui aastaks, nii 1. aprillist kuni 30. septembrini kui ka 1. oktoobrist kuni 31. märtsini, või
- b) võrgu kasutaja registreerib süstemaatiliselt ligikaudu 100 % oma lepingulisest võimsusest ja vähendab siis oma registreeritud võimsust, et hiihida mööda punkti 2.2.3 alapunktis 3 esitatud eeskirjadest.
2. Kindla võimsuse üks päev ette pakkumise ja kohustusliku kasutamise põhimõtte kohaldamist ei käsitata põhjendusena, mis välistab alapunkti 1 kohaldamise.
3. Võrgu kasutaja kaotab võimsuse äravõtmise tulemusena osaliselt või täielikult oma lepingulise võimsuse teatavaks ajavahemikuks või lepingu tähtaja lõpuni. Võrgu kasutajal säilivad võimsusega seotud lepingust tulenevad õigused ja kohustused seni, kuni ülekandesüsteemi haldur jaotab võimsuse ümber, ja selles ulatuses, milles ülekandesüsteemi haldur ei ole võimsust ümber jaotanud.
4. Ülekandesüsteemi haldur esitab riigi reguleerivale asutusele korrapäraselt kõik andmed, mis on vajalikud selleks, et jälgida, millisel määral kasutatakse lepingulist võimsust, mis on lepingu alusel jaotatud enam kui aastaks või korduvalt mitmeks kvartaliks, mis kokku moodustavad vähemalt kaks aastat.

▼ M1

3. **Võrgu kasutajate jaoks süsteemile tõhusa juurdepääsu saamiseks vajalike tehniliste andmete määratlus, kõigi läbipaistvusnõuete seiskohast asjakohaste punktide määratlus ja teave, mis tuleb avaldada kõigi asjakohaste punktide kohta, ning ajakava, mille kohaselt kõnealune teave tuleb avaldada**
- 3.1. *Võrgu kasutajate jaoks süsteemile tõhusa juurdepääsu saamiseks vajalike tehniliste andmete määratlus*
- 3.1.1. Teabe avaldamise viis
- 1) Edastusvõrgu haldurid esitavad kogu punktides 3.1.2 ja 3.3.1–3.3.5 nimetatud teabe järgmiselt:
- a) avalikul veebisaidil tasuta ja registreerumisnõudeta või halduri muul viisil teavitamise vajaduseta;
- b) korrapäraselt ja jooksvalt; teabe esitamise sagedus sõltub aset leidvatest muudatustest ja teenuse pakkumise ajalisest kestusest;
- c) kasutajasõbralikult;
- d) selgelt, koguseliselt määratavalt, kergesti kättesaadavalt ja kedagi diskrimineerimata;

▼ M2

- e) allalaaditavas vormis, mille ülekandesüsteemi haldurid ja riigi reguleeriv asutus on kokku leppinud, võttes arvesse arvamust ühtlustatud vormi kohta, mille esitab amet, ning mis võimaldab teha kvantitatiivset analüüsi;

▼ M1

f) kasutades samu mõõtühikuid – kWh (põlemise võrdlustemperatuuriga 298,15 K) energiasisalduse ja m³ (273,15 K ja 1,01325 baari juures) mahu tähistamiseks. Lisatakse püsiv koefitsient, mille abil on võimalik välja arvutada energiasisaldus. Lisaks kirjeldatud vormile võib teabe avaldada ka muudes ühikutes;

g) liikmesriigi ametlikus keeles / ametlikes keeltes ja inglise keeles;

▼ M2

h) kõik andmed tehakse kättesaadavaks alates 1. oktoobrist 2013 ühel kogu ELi hõlmaval kesksel platvormil, mille ENTSOG seab sisse kulutõhusal alusel.

▼ M1

2) Edastusvõrgu haldurid esitavad õigeaegselt üksikasjalikud andmed kogu punktides 3.1.2 ja 3.3.1–3.3.5 nimetatud teabe tegelike muutuste kohta niipea, kui nad muutustest teada saavad.

3.1.2. Avaldatava teabe sisu

Edastusvõrgu haldurid avaldavad oma süsteemide ja teenuste kohta vähemalt järgmise teabe:

a) pakutavate teenuste üksikasjalik ja kõikehõlmav kirjeldus ning hinnakiri;

b) osutatavate teenuste puhul kasutatavate edastuslepingute tüübid;

c) võrgu kasutamise eeskirjad ja/või tüüptingimused, milles piiritletakse kõigi võrgu kasutajate õigused ja kohustused, sealhulgas:

1. ühtlustatud edastuslepingud ja muud asjakohased dokumendid;

2. kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi käesoleva lisa punktis 3.2 määratletud asjakohaste punktide puhul gaasi asjakohaste kvaliteediparameetrite kirjeldus, sealhulgas vähemalt ülemine kütteväärtus ja Wobbe'i indeks ning muundamisega seotud õiguslikud tagajärjed või kulud võrgu kasutajatele juhul, kui gaas ei vasta kirjeldatud parameetritele;

3. kui see on võrgule juurdepääsu seisukohast vajalik, siis kõigi asjakohaste punktide puhul teave rõhunõuete kohta;

4. menetlus katkestatava võimsuse katkestamise korral, sealhulgas vajaduse korral konkreetse katkestuse aeg, ulatus ja põhimõte (nt proportsionaalne varustamine või esimesena liitunud katkestatakse võimsus viimases järjekorras);

d) ühtlustatud kord, mida kohaldatakse edastusvõrgu kasutamisel, kaasa arvatud peamiste mõistete määratlus;

▼ **M1**

- e) võimsuse jaotamist, ülekoormuse kõrvaldamist ja juurdepääsu piiramise vastu võitlemist käsitlevad sätted ning taaskasutamisega seotud meetmed;
- f) järelturul edastussüsteemi halduriga võimsusega kauplemisel kohaldatavad eeskirjad;
- g) tasakaalustamist käsitlevad eeskirjad ja tasakaalustamatuse eest määratavate tasude arvutamise meetodid;
- h) vajaduse korral edastus- ja muude teenuste hulgas hõlmatud eritasuta paindlikkus ja piirnõrmi ning samuti paindlikkus, mida lisaks sellele pakutakse, ning vastavad tasud;
- i) edastusvõrgu halduri gaasisüsteemi üksikasjalik kirjeldus, milles on näidatud kõik asjakohased võrgupunktid vastavalt käesoleva lisa punktile 3.2, ning ühendatud võrkude ja rajatiste haldurite nimed;
- j) edastusvõrgu halduri hallatava süsteemiga ühendamise puhul kohaldatavad eeskirjad;
- k) teave edastusvõrgu halduri vastutusel olevate hädaolukorra reageerimise mehhanismide kohta, nt meetmed, mis võivad viia kliendirühmade lahtiühendamiseni võrgust, ja muud vastutuseeskirjad, mida kohaldatakse edastusvõrgu halduri suhtes;
- l) menetlused, mille edastusvõrgu haldurid on heaks kiitnud seoses ühenduspunktidega ja mis on olulised seoses võrgu kasutajate juurdepääsuga asjaomastele edastusvõrkudele ja mis on seotud võrgu koostalitlusvõimega, kokkulepitud registreerimis- ja kooskõlastamismenetlused ning muud kokkulepitud menetlused seoses gaasivoogude jaotamise ja tasakaalustamisega, sealhulgas kasutatavad meetodid;
- m) edastusvõrgu haldurid avaldavad üksikasjalikult ja igakülgset võrgu tehnilise võimsuse arvutamiseks kasutatud meetodid ja protsessid, sealhulgas teabe kasutatud parameetrite ja peamiste eelduste kohta.

3.2. *Läbipaistvusnõuete seisukohast asjakohaste võrgupunktide määratlemine*

- 1) Asjakohaste punktide hulka kuuluvad vähemalt järgmised:
 - a) kõik edastusvõrgu halduri hallatava edastusvõrgu sisse- ja väljavoolupunktid, välja arvatud üksiku lõpptarbijaga ühendatud väljavoolupunktid ning välja arvatud sissevoolupunktid, mis on vahetult seotud ELis asuva üksiku tootja tootmisüksusega;
 - b) kõik sisse- ja väljavoolupunktid, mis ühendavad edastusvõrgu haldurite tasakaalustavaid tsoone;

▼ M1

- c) kõik punktid, mis ühendavad edastusvõrgu halduri võrku veeldatud maagaasi terminali, gaasi jaotuskeskuste ning ladustamis- ja tootmisrajatistega, v.a juhul kui kõnealuste tootmisrajatiste suhtes kehtib punkti a kohane erand;
- d) kõik punktid, mis ühendavad teatava edastusvõrgu halduri võrku direktiivi 2009/73/EÜ artikli 2 punktis 14 määratletud abiteenuste osutamiseks vajaliku infrastruktuuriga.
- 2) Teave üksikutele lõpptarbijatele ja tootmisüksustele, mille suhtes ei kohaldata punkti 3.2.1 alapunktis a kirjeldatud asjakohase punkti määratlust, tuleb avaldada koondandmetena vähemalt tasakaalustava tsooni kohta. Üksikute lõpptarbijate ja tootmisüksuste rühma, mille suhtes ei kohaldata punkti 3.2.1 alapunktis a kirjeldatud asjakohase punkti määratlust, käsitatakse käesoleva lisa kohaldamisel ühe asjakohase punktina.
- 3) Kui kahe või enama edastusvõrgu halduri vahelisi punkte haldavad üksnes asjaomased võrguhaldurid ja võrgu kasutajad ei ole lepingu- või käitamis põhiselt ühelgi viisil kaasatud või kui punktide kaudu on edastusvõrk ühendatud jaotusvõrguga ja kõnealused punktid ei ole lepingutega ülekoormatud, on selliste punktide edastusvõrgu haldurid vabastatud kohustusest avaldada nõuded vastavalt käesoleva lisa punktile 3.3. Riiklik reguleeriv asutus võib nõuda edastusvõrgu haldurilt käesoleva lisa punkti 3.3 kohaste nõuete avaldamist avaldamiskohustusega hõlmamata punktide rühmade või kõigi avaldamiskohustusega hõlmamata punktide kohta. Sel juhul avaldatakse teave, kui see on edastusvõrgu haldurile kättesaadav, koondandmetena otstarbekohasel tasandil vähemalt tasakaalustava tsooni kohta. Nimetatud punktide rühma käsitatakse käesoleva lisa kohaldamisel ühe asjakohase punktina.
- 3.3. *Teave, mis tuleb avaldada kõigi asjakohaste punktide kohta, ning ajakava, mille kohaselt kõnealune teave tuleb avaldada*
- 1) Kõigi asjakohaste punktidega seoses avaldavad edastusvõrgu haldurid alapunktides a–g loetletud teabe kõigi pakutavate teenuste ja abiteenuste kohta (eelkõige segamise, ballastgaasi lisamise ja muundamise kohta). Nimetatud teave avaldatakse arvuliselt tunni ja päeva kaupa, vastavalt lühimale kasutatavale võimsuse reserveerimise ja (taas)registreerimise ajavahemikule ning lühimale arveldusajavahemikule, mille kohta arvutatakse tasakaalustamatuse eest määratavad tasud. Kui lühim võrdlusajavahemik ei ole päev, tuleb alapunktide a–g kohane teave avaldada ka päeva kohta. Kõnealune teave ja selle ajakohastused avaldatakse kohe, kui need on teatavaks saanud edastusvõrgu haldurile (peaaegu reaalajas).
- a) Kummaski suunas kulgeva vooluga seotud tehniline võimsus;

▼ M1

- b) lepingujärgne kindel ja katkestatav koguvõimsus mõlemal suunal;
- c) registreerimised ja taasregistreerimised mõlemal suunal;
- d) saadaolev kindel ja katkestatav võimsus mõlemal suunal;
- e) tegelik füüsiline gaasivool;
- f) katkestatava võimsuse kavandatud ja tegelik katkestus;
- g) kavandatud ja kavandamata katkestused kindlate teenuste puhul, samuti teave võimsuse taastamise kohta kindlate teenuste puhul (muu hulgas süsteemi hooldustööd ja sellest tulenev tõenäoline katkestuse kestus). Kavandatud katkestustest tuleb teatada vähemalt 42 päeva ette;

▼ M2

- h) juriidiliselt kehtivad, vähemalt ühekuulise kestusega rahuldamata taotlused kindla võimsuse toodete saamiseks, sealhulgas selliste rahuldamata taotluste arv ja maht, ning
- i) enampakkumiste puhul teave selle kohta, kus ja millal on vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse tooteid müüdud baashinnast kõrgema hinnaga,
- j) kus ja millal ei ole korrapärase jaotamisprotsessis pakutud ühtegi vähemalt ühekuulise kestusega kindla võimsuse toodet,
- k) punktides 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 ja 2.2.5 esitatud ülekoormusega tegelemise meetmete kohaldamise tulemusena kättesaadavaks tehtud koguvõimsus iga kohaldatud meetme kohta,
- l) punkte h kuni k kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2013.

▼ M4

- 2) Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldatakse käesoleva lisa punkti 3.3 alapunkti 1 alapunktide a, b ja d kohane teave vähemalt 24 kuud ette.

▼ M1

- 3) Kõigi asjakohaste võrgupunktide kohta avaldavad edastusvõrgu haldurid käesoleva lisa punkti 3.3 alapunkti 1 alapunktide a–g kohaste nõuetega seotud teabe jooksvalt viimase viie aasta kohta.
- 4) Edastusvõrgu haldurid avaldavad kõigis asjakohastes punktides mõõdetud ülemise kütteväärtuse või Wobbe'i indeksi väärtused iga päev. Esialgsed andmed avaldatakse hiljemalt kolmandal päeval pärast asjaomast gaasipäeva. Lõplikud andmed avaldatakse kolme kuu jooksul pärast asjaomase kuu lõppu.
- 5) Edastusvõrgu haldurid avaldavad kõigi asjakohaste võrgupunktide puhul teabe olemasoleva võimsuse ning reserveeritud ja tehnilise võimsuse kohta igal aastal kõigi lepinguga hõlmatud aastate ja veel ühe aasta kohta ning vähemalt järgmise kümne aasta kohta. Kõnealust teavet ajakohastatakse iga kuu või uute andmete kättesaadavaks muutumisel sagedamini. Avaldatav teave kajastab ajavahemikku, mille jooksul võimsust turule pakutakse.

▼ **M1**

3.4. *Teave, mis tuleb avaldada edastussüsteemi kohta, ning ajakava, mille kohaselt kõnealune teave tuleb avaldada*

1) Edastusvõrgu haldurid tagavad, et teave järelturul pakutava ja lepingute kohaselt müüdava (st ühelt edastusvõrgu kasutajalt teisele müüdava) koguvõimsuse kohta, kui see on edastusvõrgu halduritele kättesaadav, avaldatakse ja ajakohastatakse iga päev. Esitatakse järgmine teave:

- a) ühenduspunkt, kus võimsust müüakse;
- b) võimsuse liik, s.o sisenev, väljuv, kindel, katkestatav;
- c) võimsuse kasutusõiguste ulatus ja kestus;
- d) tehingu liik, nt õiguste üleminek või ülekandmine;
- e) tehingute koguarv;
- f) muud edastusvõrgu haldurile teadaolevad tingimused vastavalt punktile 3.3.

Kui nimetatud teabe esitab kolmas osaline, on edastusvõrgu haldurid sellest kohustusest vabastatud.

2) Edastusvõrgu haldurid avaldavad ühtlustatud tingimused, mille alusel nad võimsusega seotud tehingud (nt õiguste üleminekud ja ülekandmised) heaks kiidavad. Nimetatud tingimused peavad hõlmama vähemalt järgmist:

- a) sellise standardtoodangu kirjeldus, mida võib müüa järelturul;
- b) järelturutehingute käivitamiseks/heakskiitmiseks/registreerimiseks vajalik aeg. Viivituste puhul avaldatakse põhjused;
- c) müüja või punktis 3.4.1 osutatud osaline teatab edastusvõrgu haldurile nii müüja kui ka ostja nimed ning edastab punktis 3.4.1 täpsustatud teabe võimsuse kohta.

Kui nimetatud teabe esitab kolmas osaline, on edastusvõrgu haldurid sellest kohustusest vabastatud.

3) Oma süsteemi tasakaalustamisega seoses teatab edastusvõrgu haldur kõigile võrgu kasutajatele iga tasakaalustusperioodi kohta eelneva tasakaalustamatuse taseme ja iga võrgukasutaja kuluandmed hiljemalt kuu aja jooksul pärast tasakaalustusperioodi lõppu. Lõplikud andmed standardsete koormusnäitajatega seotud tarbijate kohta võib edastada kuni 14 kuud hiljem. Kui nimetatud teabe esitab kolmas osaline, on edastusvõrgu haldurid sellest kohustusest vabastatud. Kõnealuse teabe edastamisel arvestatakse tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse põhimõttega.

▼ M1

- 4) Kui kolmanda osalise juurdepääsuks pakutakse muud paindlikkusteenust kui tolerantsid, avaldavad edastusvõrgu haldurid iga päev järgmise päeva prognoosi maksimaalse paindlikkusvõimsuse, reserveeritud paindlikkusvõimsuse ja järgmisel päeval gaasituru jaoks olemasoleva paindlikkusvõimsuse kohta. Edastusvõrgu haldurid avaldavad iga päev ka järehteabe paindlikkusteenuse kogukasutuse kohta päeva lõpu seisuga. Kui riiklik reguleeriv asutus on arvamisel, et selline teave võib soodustada võrgukasutajatepoolseid võimalikke kuritarvitamisi, võib ta edastusvõrgu halduri nimetatud kohustusest vabastada.
- 5) Edastusvõrgu haldurid avaldavad iga tasakaalustamistsooni kohta edastussüsteemis oleva gaasi kogused iga gaasipäeva alguse seisuga ning prognoositavad edastussüsteemis oleva gaasi kogused iga gaasipäeva lõpu seisuga. Gaasipäeva lõpu prognoositavaid gaasikoguseid ajakohastatakse iga tunni järel kogu gaasipäeva jooksul. Kui tasakaalustamatuse eest määratavad tasud arvutatakse tunnipõhiselt, avaldab edastusvõrgu haldur ka teabe edastussüsteemis oleva gaasi koguste kohta tunnipõhiselt. Teise võimalusena avaldavad edastusvõrgu haldurid iga tasakaalustamistsooni puhul kõigi kasutajate tasakaalustamatuse koondpositsiooni iga tasakaalustusperioodi alguse seisuga ning kõigi kasutajate tasakaalustamatuse prognoositava koondpositsiooni iga gaasipäeva lõpu seisuga. Kui riiklik reguleeriv asutus on arvamisel, et selline teave võib soodustada võrgukasutajatepoolseid võimalikke kuritarvitamisi, võib ta edastusvõrgu halduri nimetatud kohustusest vabastada.
- 6) Edastusvõrgu haldurid näevad tariifide arvutamiseks ette kasutajasõbralikud vahendid.
- 7) Edastusvõrgu haldurid hoiavad vähemalt viie aasta jooksul asjaomaste riigiasutuste jaoks kättesaadavana tegelikud andmed kõigi võimsuslepingute kohta ning kogu muu asjakohase teabe, mis on seotud olemasolevatele võimsustele juurdepääsu arvutamise ja tagamisega, eelkõige registreerimiste ja katkestustega. Edastusvõrgu halduritel tuleb kogu punkti 3.3 alapunktides 4 ja 5 nimetatud teabega seotud dokumente säilitada vähemalt viis aastat ning teha need taotluse korral reguleerivale asutusele kättesaadavaks. Mõlemad pooled arvestavad tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse põhimõttega.

II LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EÜ) nr 1775/2005	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
—	Artikkel 3
—	Artikkel 4
—	Artikkel 5
—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
—	Artikkel 10
—	Artikkel 11
—	Artikkel 12
Artikkel 3	Artikkel 13
Artikkel 4	Artikkel 14
—	Artikkel 15
Artikkel 5	Artikkel 16
—	Artikkel 17
Artikkel 6	Artikkel 18
—	Artikkel 19
—	Artikkel 20
Artikkel 7	Artikkel 21
Artikkel 8	Artikkel 22
Artikkel 9	Artikkel 23
Artikkel 10	Artikkel 24
Artikkel 11	Artikkel 25
Artikkel 12	Artikkel 26
Artikkel 13	Artikkel 27
Artikkel 14	Artikkel 28
Artikkel 15	Artikkel 29

▼B

Määrus (EÜ) nr 1775/2005	Käesolev määrus
Artikkel 16	Artikkel 30
—	Artikkel 31
Artikkel 17	Artikkel 32
Lisa	I lisa